

Latvijas Nacionālais
arhīvs

2022. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

2022

Rīga 2023

SATURS

PRIEKŠVārds	3
1. PAMATINFORMĀCIJA	4
1.1. LATVIJAS NACIONĀLĀ ARHĪVA JURIDISKAIS STATUSS	5
1.2. LATVIJAS NACIONĀLĀ ARHĪVA DARBĪBAS MĒRĶIS UN FUNKCIJAS	6
1.3. ĀRĒJO NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE.....	7
2. FINANŠU RESURSI.....	8
3. LATVIJAS NACIONĀLĀ ARHĪVA DARBĪBAS REZULTĀTI UN SNIEGTIE PUBLISKIE PAKALPOJUMI	11
3.1. INSTITŪCIJU DOKUMENTU UN ARHĪVU PĀRVALDĪBAS UZRAUDZĪBA UN KONTROLE	12
3.2. DOKUMENTU PIEEJAMĪBA	14
3.3. LASĪTAVU PAKALPOJUMI	15
3.4. PIEPRASĪJUMU IZPILDE	16
3.5. DOKUMENTU SAGLABĀŠANA.....	16
3.6. PROJEKTI	18
3.7. DOKUMENTU POPULARIZĒŠANA UN KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	19
3.8. DALĪBA ZINĀTNISKAJĀS KONFERENCĒS	24
3.9. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU	25
3.10. DARBA VIDĒ BALSTĪTU MĀCĪBU UN PRAKSES NODROŠINĀŠANA	26
4. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	27
5. PERSONĀLS	29
6. LATVIJAS NACIONĀLĀ ARHĪVA DARBĪBAS PRIORITĀTES 2023. GADAM.....	32

PRIEKŠVārds

Lai arī 2022. gada sākums pagāja vēl Covid-19 zīmē un vēlāk Ukrainas kara ēnā, gads paliks mūsu atmiņā kā pārmaiņu vēstnesis. Tas ir gads, kad mēs eksperimentējām, mācījāmies un dalījāmies ar zināšanām.

Turpinot optimizēt Latvijas Nacionālā arhīva struktūru, 2022. gada 1. janvārī izveidots pirmais reģionālais arhīvs, apvienojot Jelgavas un Tukuma zonālo valsts arhīvu. 2022. gada laikā Zemgales reģionālais arhīvs pierādīja, ka apvienojoties ir iespējams vieglāk nodrošināt darbu sadalījumu un efektīvizēt darbu procesus. Protams, tas nebūtu iespējams bez procesu digitalizācijas.

Ar procesu digitalizāciju ir saistīti arī citi 2022. gada veiksmīgie eksperimenti – glabātavu un uzziņu sistēmas digitalizācija, kas 2023. gadā turpinās kā pilotprojekti, lai jau 2024. gadā kļūtu par ikdienas darbu.

Domājot par 2022. gada sasniegumiem un lietām, ko darījām pirmo reizi, noteikti jāpiemin izveidotā virtuālā tūre pa Rīgas pilsētas arhīvu. Virtuālais ceļojums pa Palasta ielas glabātavām ļauj plašam interesentu lokam iepazīties ar te glabātajiem dārgumiem, un, domājams, atvedīs interesentus arī klātienē, iedvesmojot tos veikt pētījumus arhīva lasītavā.

Procesu digitalizācija (digitālā transformācija) ir viens no atslēgas vārdiem turpmākajai attīstībai un būs viena no mūsu galvenajām prioritātēm arī nākamajos gados!

Paldies visiem par ieguldījumu pagājušā gada rezultātu un mērķu sasniegšanā!

Latvijas Nacionālā arhīva direktore
Māra Sprūdža

PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Latvijas Nacionālā arhīva juridiskais statuss

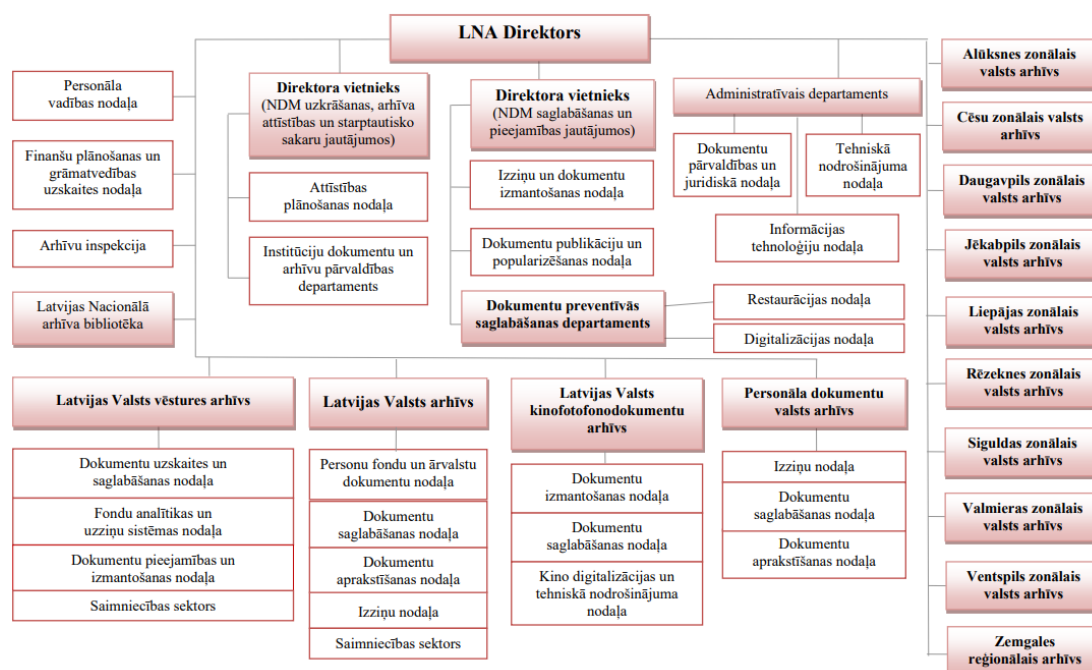
Latvijas Nacionālais arhīvs (turpmāk LNA vai Arhīvs) ir kultūras ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā. Arhīva darbības pamatā ir Arhīvu likums (stājies spēkā 2011. gada 1. janvārī), kas nosaka nacionālā dokumentārā mantojuma uzkrāšanas, saglabāšanas, pieejamības un pārvaldības pamatprincipus.

LNA izveidots 2011. gada 1. janvārī, pamatojoties uz 2010. gada 7. decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 706 "Par valsts arhīvu sistēmas iestāžu reorganizāciju", un ir visu līdz reorganizācijai darbojošos 18 valsts arhīvu sistēmas iestāžu uzkrātā Latvijas Nacionālā arhīva fonda, tiesību, saistību, iepirkto materiālo vērtību, Eiropas Savienības (turpmāk ES) struktūrfondu projektu īstenošanas rezultātā radīto materiālo un auditējamo vērtību, mantas, finanšu līdzekļu, lietvedības, arhīva un datubāzu (arī programmnodrošinājuma un dokumentācijas) pārņēmējs.

LNA sastāvā ir funkcionālas un teritoriālas struktūrvienības, kuru darbība aptver visu Latvijas teritoriju. 2010. gada 29. decembrī LNA reģistrēts nodokļu maksātāju reģistrā. 2011. gada janvārī Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētas arī teritoriālās struktūrvienības. LNA kompetence noteikta ar 2010. gada 28. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1234 "Latvijas Nacionālā arhīva nolikums". LNA struktūru nosaka kultūras ministra 2011. gada 29. jūnijā saskaņotais Latvijas Nacionālā arhīva reglaments 2021. gada 10. novembra redakcijā.

2022. gadā turpināta 2021. gadā uzsāktā funkcionālo un teritoriālo struktūrvienību reforma. Uz 2021. gada 31. decembrī likvidēto LNA struktūrvienību – Jelgavas zonālā valsts arhīva (turpmāk ZVA) un Tukuma ZVA bāzes – no 2022. gada 1. janvāra, saglabājot arhīvu faktiskās adreses Tukumā un Jelgavā, darbu sāka LNA Zemgales reģionālais arhīvs. Arhīva lasītavu darbs un klientu pieņemšana klātienē tika nodrošināta gan Jelgavā, gan Tukumā.

LATVIJAS NACIONĀLĀ ARHĪVA STRUKTŪRA

1. attēls. Latvijas Nacionālā arhīva struktūra

1.2. Latvijas Nacionālā arhīva darbības mērķis un funkcijas

LNA darbības virsmērķis ir sekmēt sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanu, valsts un pašvaldību institūciju operatīvu darbību, inovatīvu pakalpojumu attīstību, mērķtiecīgi uzkrājot un saglabājot nacionālo dokumentāro mantojumu (turpmāk NDM), nodrošinot tā pieejamību un izmantošanu visas sabiedrības interesēs.

LNA funkcijas

1. Uzkrāt Latvijā un ārpus Latvijas radītus dokumentus ar arhīvisku vērtību.
2. Nodrošināt LNA glabāto dokumentu pieejamību, veicot to izvērtēšanu, aprakstīšanu un uzziņu sistēmu veidošanu.
3. Pieņemt glabāšanā un saglabāt LNA uzkrātos dokumentus ar arhīvisku vērtību, veidot nodrošinājuma kopiju un izmantošanas kopiju fondu.
4. Nodrošināt Arhīva dokumentu pieejamību, izmantošanu, popularizēšanu, šim nolūkam Arhīvu likumā noteiktajā kārtībā izsniegt uzkrāto publisko dokumentu oriģinālus uz laiku, veikt izdevējdarbību Arhīva dokumentu popularizēšanai, sagatavot Arhīva dokumentu izstādes, organizēt seminārus, konferences, izglītojošus pasākumus par dokumentu un arhīvu pārvaldības jautājumiem.
5. Sniegt Ministru kabineta noteiktos maksas pakalpojumus, tostarp sagatavot tematiskas, informatīvas arhīva izziņas un sociāli tiesiskās izziņas u. c. ar LNA dokumentos esošu publiski pieejamu informāciju.
6. Izvērtēt dokumentus Arhīvu likumā noteiktajā kārtībā.
7. Uzraudzīt dokumentu pārvaldības kārtības ievērošanu institūcijās un – Arhīvu likumā noteiktajos gadījumos – akreditētos privātos arhīvos, sniedzot konsultācijas dokumentu un arhīvu pārvaldības jautājumos.
8. Veikt pārbaudes institūcijās dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā un – Arhīvu likumā noteiktajos gadījumos – akreditētos privātos arhīvos dokumentu pārvaldības un NDM saglabāšanas, pieejamības un izmantošanas jautājumos, izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus.
9. Akreditēt privātus arhīvus.
10. Veikt pētījumus un metodisko darbu dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā.
11. Izsniegt rakstveida licences to LNA uzkrāto dokumentu izmantošanai, kuru autortiesības vai blakustiesības pieder valstij.
12. Izveidot un uzturēt nepieciešamās informācijas sistēmas LNA funkciju veikšanai.

LNA galvenie uzdevumi 2022. gadam bija šādi:

- sekmēt pārmaiņu ieviešanu institūciju uzraudzībā un dokumentu uzkrāšanā;
- sekmēt LNA nacionālā dokumentārā mantojuma pieejamību digitālajā vidē;
- uzlabot LNA pakalpojumu kvalitāti;
- veicināt LNA kā vadošās atmiņas institūcijas un nozīmīgākā NDM glabātāja atpazīstamību;
- nodrošināt LNA NDM atkārtotu izvērtēšanu;
- digitalizēt glabājamo vienību izsniegšanas procesu un ieviest svītrkodu lietošanu;
- izstrādāt UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā iekļauto “Rīgas rātes protokolu, 1603–1890” saglabāšanas un attīstības plānu un uzsākt tā īstenošanu;
- veicināt darbinieku profesionālo pilnveidi.

1.3. Ārējo normatīvo aktu izstrāde

Ar Ministru kabineta 2022. gada 1. marta rīkojumu Nr. 143 atbalstītas Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2022.–2027. gadam “Kultūrvalsts”, kurās iekļauti Arhīva apakšnozares ilgtermiņa politikas mērķi un prioritātes.

2022. gadā turpinājās darbs pie LNA darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam projekta izstrādes.

2022. gadā pabeigta Ministru kabineta noteikumu projektu izstrāde:

- Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 6. novembra noteikumos Nr. 750 “Nacionālā dokumentārā mantojuma reģistra noteikumi” (21-TA-1444);
- Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 17. maija noteikumos Nr. 374 “Noteikumi par dokumenta izslēgšanu no nacionālā dokumentārā mantojuma” (21-TA-1459);
- Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 6. novembra noteikumos Nr. 747 “Latvijas Nacionālā arhīva darbības noteikumi” (21-TA-1416).

Minētie noteikumu grozījumi pieņemti Ministru kabinetā 2022. gada 9. augustā un stājušies spēkā 2022. gada 12. augustā.

Grozījumi noteikumos par dokumenta izslēgšanu no nacionālā dokumentārā mantojuma papildina noteikumus, nosakot kārtību dokumenta izslēgšanai no nacionālā dokumentārā mantojuma, ja tiek konstatēts, ka dokuments ir iegūts prettiesiskā ceļā.

Grozījumi Nacionālā dokumentārā mantojuma reģistra noteikumos no noteikumiem izslēdz prasību slēgt līgumu, lai izmantotu Vienotās valsts arhīvu informācijas sistēmas Iestāžu portālu (saņemtu elektroniski tiešsaistes datu pārraides režīmā).

Ar grozījumiem Latvijas Nacionālā arhīva darbības noteikumos paplašinātas tiesības LNA lasītavās bez maksas fotografēt dokumentus, kam nav noteikti pieejamības ierobežojumi, nosakot šādas tiesības arī juridiskajām personām un institūcijām; precizēts tiesiskais regulējums attiecībā uz dokumentu saglabāšanas tehniskajām prasībām, glabāšanas kārtību un dokumentu pieejamību Arhīvā.

2022. gadā turpināts darbs pie jaunu Ministru kabineta noteikumu izstrādes – Dokumentu un arhīvu pārvaldības noteikumi (21-TA-1557), ar kuriem paredzēts noteikt publisko dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtību institūcijās.

Pārskata periodā LNA sniedzis atzinumus par šādiem citu institūciju sagatavotajiem normatīvajiem aktiem:

- Grozījumi Valsts probācijas dienesta likumā (21-TA-694);
- Grozījumi Administratīvās atbildības likumā (21-TA-183);
- Grozījumi Sodu reģistra likumā (21-TA-269);
- Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 23. septembra noteikumos Nr. 563 “Noteikumi par ziņu sniegšanu un saņemšanu no Sodu reģistra, valsts nodevas apmēru un izziņas noformēšanas prasībām” (22-TA-581);
- Noteikumi par valsts institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību, kā arī par profesijām un specifiskajām jomām, kurām piemērojams tirgus koeficients (22-TA-1084);
- Noteikumi par tehniskajām un organizatoriskajām prasībām publiskām personām, sniedzot elektronisko pakalpojumu (22-TA-1876);
- E-lietas datu arhivēšanas noteikumi (22-TA-2341);
- Grozījumi Ministru kabineta 2015. gada 22. decembra noteikumos Nr. 787 “Valsts zemes dienesta maksas pakalpojumu cenrādis un samaksas kārtība” (22-TA-2741).

FINANŠU RESURSI

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums, EUR

Nr. p. k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (2021. g. faktiskā izpilde) ¹	2022. gadā	
			apstiprināts likumā ²	faktiskā izpilde ³
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	9 141 026	11 155 503	10 942 993
1.1.	dotācijas	8 702 275	10 485 268	10 485 221
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	421 628	561 635	379 705
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	3234	0	0
1.5.	valsts budžeta transferti	13 575	108 600	25 577
1.6.	pārējie ieņēmumi	314	0	52 490
2.	Izdevumi (kopā)	9 114 103	11 155 878	11 010 178
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	8 932 482	11 082 285	10 737 850
2.1.1.	kārtējie izdevumi	8 932 053	11 082 285	10 737 833
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	429	0	17
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	181 621	73 593	272 328

1. tabula

Salīdzinot ar 2021. gadu, LNA valsts pamatbudžeta izdevumi 2022. gadā palielinājās par 1 694 191 eiro jeb 18,14 % un saskaņā ar naudas plūsmas principu (budžeta izpilde) bija 11 033 240 eiro. Palielinājums saistīts ar 2022. gadā piešķirto papildu finansējumu energoresursu sadārdzinājuma kompensēšanai un papildus ieviestajām programmām.

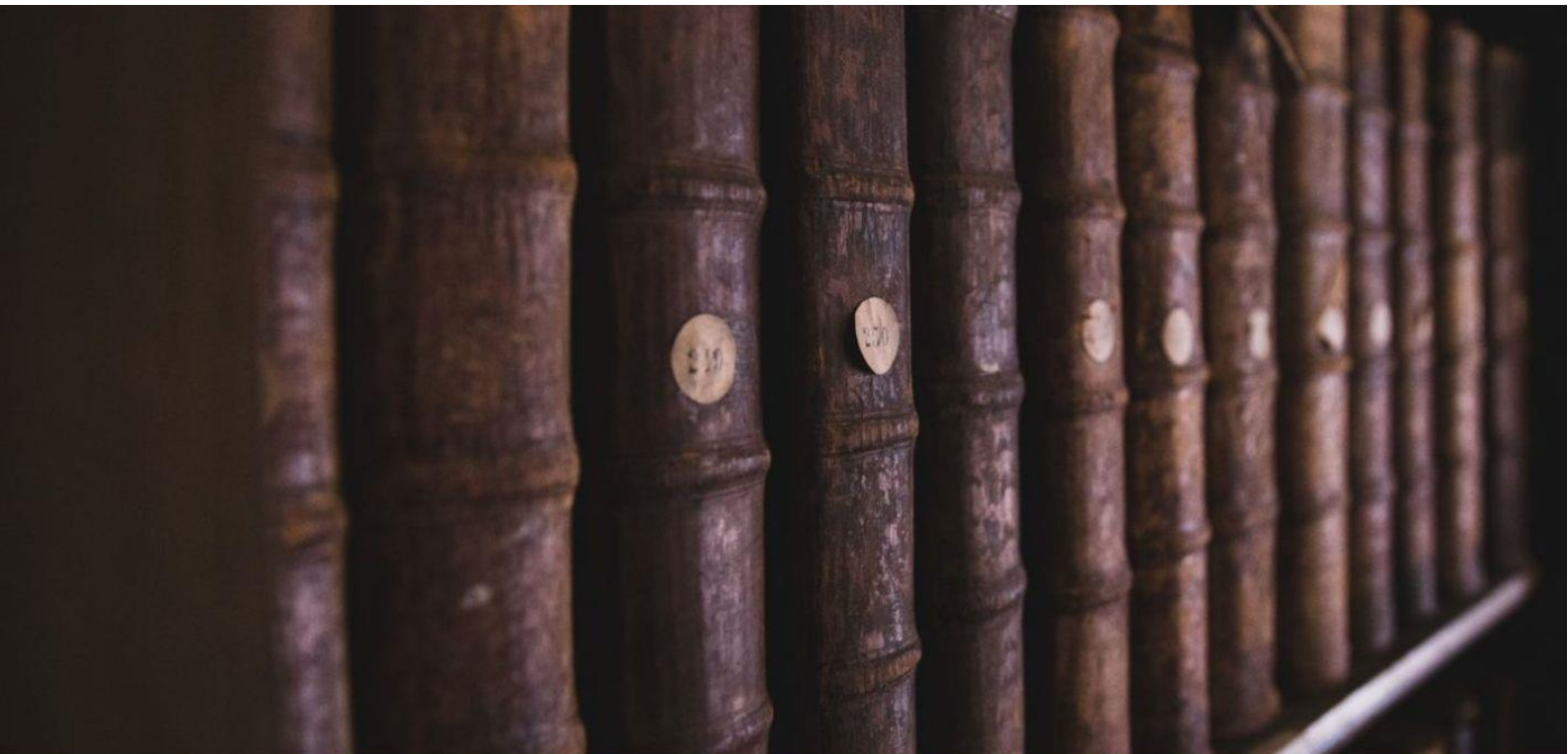
1. Energoresursu sadārdzinājuma kompensēšanai tika piešķirts finansējums no valsts budžeta programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" 597 032 eiro apmērā.

¹ Saskaņā ar uzkrāšanas principu.

² Saskaņā ar naudas plūsmas principu.

³ Saskaņā ar uzkrāšanas principu.

2. Valsts budžeta programmas 26.00.00 “Sabiedrības saliedētības pasākumi” 26.02.00 apakšprogrammā “Diasporas pasākumu īstenošana” papildu finansējums, salīdzinot ar 2021. gadu, bija 5000 eiro. 2022. gadā šīs programmas ietvaros 37 000 eiro tika izlietoti komandējumiem uz Vāciju, Zviedriju un Austrāliju ar mērķi apzināt latviešu diasporas arhīvus un veicināt to saglabāšanu, iegūt dokumentu digitālās kopijas no ārvalstu atmiņas institūcijām.
3. Budžeta apakšprogrammas 22.02.00 “Kultūras pasākumi, sadarbības līgumi un programmas” ietvaros tika piešķirts finansējums grāmatas “Latvijas Satversmes sapulce deputātu biogrāfijās” izdošanai 20 600 eiro apmērā, taču kopumā budžeta apakšprogrammā 2022. gadā finansējums samazināts par 18 238 eiro saistībā ar citu projektu, tostarp Latvijas valsts simtgades programmas izpildi.
4. Budžeta apakšprogrammā 62.07.00 “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana” Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk ERAF) projekta “Kultūras mantojuma satura digitalizācija” 2. kārtas īstenošanai finansējums digitalizācijas izdevumiem, salīdzinot ar 2021. gada finansējumu, pieaudzis par 125 978 eiro. 2022. gadā šajā projektā tika apgūti līdzekļi 184 074 eiro apmērā.
5. Pamatbudžeta programmā 21.00.00 “Kultūras mantojums” izdevumi palielināti par 995 550 eiro jeb 10,8 %, no kā lielāko daļu veidoja Atlīdzības izdevumi (EKK 1000), kas, salīdzinot ar 2021. gadu, pieauga par 789 846 eiro jeb 12,8 % saistībā ar papildu finansējumu, kas tika piešķirts saskaņā ar likumu “Par valsts budžetu 2022. gadam” un likumu “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam” un papildus ar 22.12.2022. asinājumu.
6. Izdevumi par pakalpojumiem un precēm (EKK 2000) 2022. gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, palielināti par 485 772 eiro jeb 17,8 %:
 - pakalpojumu izmaksas, salīdzinot 2021. gadu, pieauga par 345 212 eiro resursu un pakalpojumu sadārdzinājuma dēļ. Saskaņā ar 24.09.2021. Ministru kabineta ārkārtas sēdes protokollēmumu “Informatīvais ziņojums “Par priekšlikumiem valsts budžeta ieņēmumiem un izdevumiem 2022. gadam un ietvaram 2022.–2024. gadam”” (protokols Nr. 63, 1. §) LNA prioritārajam pasākumam “Tehnoloģijas. IT procesu pilnveide nozarē (LNA, Microsoft licences)” tika piešķirti 165 000 eiro, taču faktiskā Microsoft 365 licenču nomas cena bija 172 178 eiro;
 - pēc Covid-19 pandēmijas ierobežojumu atcelšanas, atsākoties Arhīvu inspekcijas klātienes pārbaudēm, salīdzinot ar 2021. gadu, iekšzemes dienesta komandējumu un darba braucienu izmaksas pieaugušas par 5370 eiro, ārvalstu komandējumu izmaksas – par 17 804 eiro;
 - krājumu, materiālu, energoresursu, preču, biroja preču un inventāra izmaksas, salīdzinot ar 2021. gadu, pieauga par 129 740 eiro resursu un pakalpojumu sadārdzinājuma dēļ;
 - pamatkapitāla veidošanas izdevumi (EKK 5000) 2022. gadā, salīdzinot ar 2021. gadu, samazinājās par 280 068 eiro, kas skaidrojams ar vienreizējo budžeta līdzekļu piešķirumu datortehnikas nodrošinājumam 2021. gadā;
 - 2022. gada Pamatbudžeta programmas ietvaros 28 850 eiro izlietoti R. Kalniņa filmu izlases kolekcijas veidošanai.

**LATVIJAS NACIONĀLĀ
ARHĪVA DARBĪBAS
REZULTĀTI UN SNIEGTIE
PUBLISKIE PAKALPOJUMI**

LNA darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji

Politikas rezultāti	Rādītāji	Izpilde
Apmierināta sabiedrības prasība pēc kvalitatīviem valsts arhīvu pakalpojumiem un to pieejamība sabiedrībai	Sabiedrības apmierinātības līmenis ar LNA sniegtajiem pakalpojumiem	93 %
	Fizisko apmeklējumu skaits	15,1 tūkst.
	Virtuālo apmeklējumu skaits	175 tūkst.
	Gada laikā lasītavās izsniegto glabājamo vienību skaits	71 tūkst.
Darbības rezultāti		
Sabiedrībai pieejamais kultūras mantojums	LNA glabājamo vienību skaita pieaugums	170 tūkst.
	LNA uzraudzībā esošo institūciju skaits	3457
	Restaurēto kultūras mantojuma vienību skaits LNA	2777
	Izsniegto izziņu skaits	16,5 tūkst.

2.tabula

3.1. Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības uzraudzība un kontrole

2022. gadā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā institūciju, kurās Arhīvs uzrauga dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības ievērošanu, skaits samazinājās no 3,6 tūkstošiem līdz 3,4 tūkstošiem. Novada pašvaldības kā novadā iekļauto pašvaldību institūciju tiesību un saistību pārņemējas paturēja pārņemtos pastāvīgi glabājamus dokumentus, nodrošinot gan jaunās pašvaldības lietu nomenklatūras izstrādāšanu, gan apvienoto pašvaldību arhīvu sakārtošanu un nodošanu LNA.

Institūcijām noteikts pienākums saskaņot ar LNA dokumentu klasifikācijas shēmas, dokumentu ar arhīvisko vērtību veidus un to glabāšanas termiņus, uzziņu sistēmas, kā arī dokumentu iznīcināšanas aktus pirms dokumentu iznīcināšanas. 2022. gadā kopumā ar Arhīvu saskaņotas 857 institūciju lietu nomenklatūras (25 % no uzskaitē esošajām) ar 144 153 lietām. Pārskata periodā Arhīvs saskaņoja 1606 institūciju (47 % no uzskaitē esošajām) uzziņu sistēmas ar kopējo glabājamo vienību skaitu 529 745.

Pēc 1311 institūciju (37 % no uzskaitē esošajām) pieprasījuma 2022. gadā saskaņoti 1878 akti par 1 620 306 glabājamo vienību, kam beidzies glabāšanas termiņš, atļasi iznīcināšanai.

LNA pārskata periodā pa dažādiem saziņas kanāliem institūcijām sniedzis 10 438 konsultācijas: metodisko un praktisko palīdzību par dokumentu saglabāšanas un aprakstīšanas jautājumiem, lietu nomenklatūru sastādīšanu un dokumentu izvērtēšanu.

Kopumā pārskata periodā Arhīvs institūcijām novadīja 16 seminārus un divus informatīvos pasākumus par dokumentu un arhīvu pārvaldību, kuros piedalījies 421 dalībnieks:

- Daugavpils ZVA – piecus seminārus 134 novadu pašvaldību darbiniekiem “Dokumentācijas aprīte un darba organizācija pēc bāriņtiesu reorganizācijas Augšdaugavas novadā”, “Dokumentu un arhīvu pārvaldības organizācija Krāslavas novada pašvaldību institūcijās”, “Dokumentu un arhīvu pārvaldības organizācija Dagdas pilsētas un pagastu apvienības institūcijās”, “Dokumentu un arhīvu pārvaldības organizācija Līvānu novada pašvaldību institūcijās”, “Dokumentu un arhīvu pārvaldības organizācija Preiļu novada pašvaldību institūcijās” un divus seminārus 47

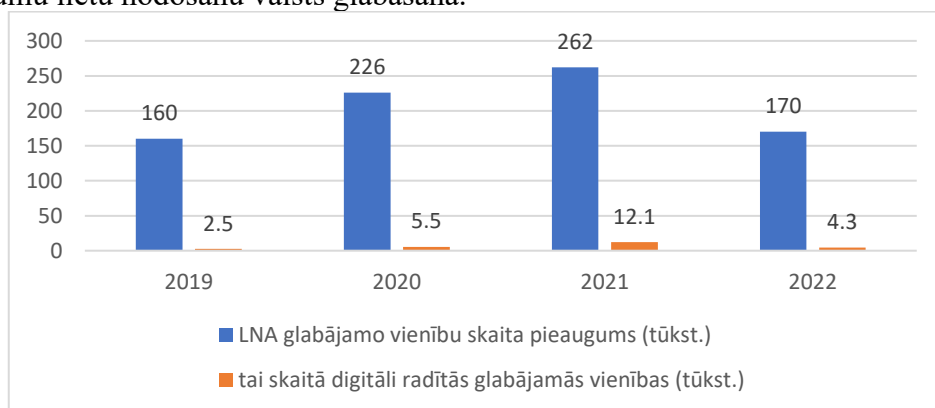
- Daugavpils pilsētas pašvaldības Izglītības pārvaldes darbiniekiem un vidusskolu direktoriem par dokumentu pārvaldību sakarā ar izglītības iestāžu optimizāciju;
- Cēsu ZVA – divus seminārus 15 pašvaldību darbiniekiem par Cēsu novada reorganizēto pašvaldību dokumentu sagatavošanu nodošanai valsts glabāšanā (Microsoft Teams platformā), Madonas novada reorganizēto pašvaldību dokumentu sagatavošanu nodošanai valsts glabāšanā (Zoom platformā) un semināru 49 Cēsu novada izglītības iestāžu darbiniekiem par dokumentu un arhīvu pārvaldību vispārējās izglītības iestādēs;
 - Valmieras ZVA – divus informatīvos pasākumus “Aktualitātes dokumentu un arhīvu pārvaldībā” 15 Valmieras novada pašvaldības un Smiltenes novada pašvaldības un pašvaldības iestāžu atbildīgajiem darbiniekiem;
 - Jēkabpils ZVA – 21 kultūras iestāžu, pašvaldības iestāžu darbiniekam novadīja divus seminārus par Vienotās valsts arhīvu informācijas sistēmas (turpmāk VVAIS) lietošanu institūcijās, aprakstīšanas iespējām VVAIS;
 - Dokumentu preventīvās saglabāšanas departaments – divus seminārus 25 dalībniekiem par arhīva dokumentu saglabāšanu, restaurāciju un konservāciju, dokumentu bojājumu veidiem un to novēršanas metodēm, ārkārtas situāciju komplektu;
 - Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības departaments – semināru “Krimināllietu pielikumu elektroniskā formā arhivēšana” 15 prokuratūru arhivāriem un vebināru ar 100 dalībnieku piedalīšanos par tēmu “Elektronisko dokumentu veidošana un glabāšana”.

Dokumentu pieņemšana valsts glabāšanā

LNA 2022. gadā atbilstoši dokumentu uzkrāšanas plānam valsts glabāšanā pieņēma:

- līdz 2007. gadam radītās pastāvīgi glabājamās lietas no institūcijām, kurās LNA uzrauga dokumentu pārvaldības kārtības ievērošanu;
- reorganizēto vai likvidēto valsts un pašvaldību institūciju līdz 2020. gadam radītos dokumentus.

Arhīva glabāšanā tika pieņemtas pastāvīgi un ilgstoši glabājamās lietas no 301 likvidētās privāto tiesību juridiskās personas, tostarp saskaņā ar 2021. gada 26. oktobra Ministru kabineta sēdes (protokols Nr. 72, 44. §) protokollēmumu “Informatīvais ziņojums “Par juridisko personu maksātnespējas procesa dokumentu nodošanu glabāšanā arhīvā”” Arhīvs bez maksas no maksātnespējas procesa administratoriem pieņēma valsts glabāšanā 173 maksātnespējas procesos likvidēto juridisko personu 632 glabājamās vienības. Trīspadsmit gadījumos pēc pieprasījuma veikta maksātnespējas procesos likvidēto juridisko personu dokumentu sakārtošana un aprakstīšana un izsniegtas Uzņēmumu reģistram iesniedzamās izziņas par uzņēmumu lietu nodošanu valsts glabāšanā.

2. attēls. LNA glabājamo vienību skaita pieaugums (tūkst.)

Kopā valsts glabāšanā pārskata gadā pieņemtas 1520 institūciju dokumentu 204 516 glabājamās vienības (teksta dokumenti, kā arī audiovizuālie, foto un skaņas dokumenti dažādās vidēs un nesējos), tostarp 132 496 pastāvīgi glabājamās dokumentus un 10 856 ilgstoši glabājamās dokumentus. Tāpat 2022. gadā tika pieņemti 4,3 tūkst. e-glabājamo vienību un astoņas informācijas sistēmas.

Sarežģītu dokumentu un arhīvu pārvaldības jautājumu risināšanai LNA darbojas Dokumentu un arhīvu pārvaldības ekspertu komisija (turpmāk DAPEK) ar apakškomisijām LNA struktūrvienībās – Zemgales reģionālajā arhīvā un zonālajos valsts arhīvos. 2022. gadā notikušas 10 DAPEK sēdes, pieņemti 29 lēmumi par LNA uzraudzībā esošo institūciju dokumentu fondēšanas jautājumiem, tostarp lēmums par Likvidēto un maksātnespējīgo privātpersonu dokumentu kolekcijas izveidošanu.

2022. gadā notikušas arī 14 LNA struktūrvienību DAPEK apakškomisiju 106 sēdes, kurās attiecīgo struktūrvienību kompetences ietvaros kopā izskatīti 1223 jautājumi.

Institūciju un privāto tiesību juridisko personu arhīva dokumentu sagatavošana glabāšanai

Viens no LNA sniegtajiem maksas pakalpojumiem ir uzraugāmo institūciju arhīva dokumentu sagatavošana glabāšanai, kas ietver to izvērtēšanu – lietu un dokumentu arhīviskās vērtības noteikšanu, lietu tehnisko sakārtošanu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, vairāklīmeņu arhīviskā apraksta shēmu, vairāklīmeņu arhīvisko aprakstu un uzskaites sarakstu sastādīšanu (aprakstīšanu), aktu par iznīcināmām lietām, aktu par iztrūkstošām lietām un/vai dokumentiem sastādīšanu pēc nepieciešamības saskaņā ar līgumu. 2022. gadā LNA šo pakalpojumu sniedza 363 institūcijām un līgumu ietvaros aprakstīja 22 982 glabājamās vienības.

Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības pārbaudes

Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības nodrošināšanas pārbaudes prioritāri katru gadu tiek veiktas institūcijās, kas ilgstoši nav veikušas dokumentu glabāšanas termiņu saskaņošanu ar LNA un kas ir ievērojami atpalikušas pastāvīgi un ilgstoši glabājamo dokumentu sakārtošanā.

Tematiskās pārbaudes veiktas institūcijās, par kurām LNA saņemti fizisko vai juridisko personu iesniegumi (sūdzības) par iespējamiem dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības pārkāpumiem, kā arī pēc LNA vadības norādījumiem.

2022. gadā Arhīvu inspekcija veica 358 pārbaudes, to skaitā 340 pamata pārbaudes par dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības nodrošināšanu, sešas tematiskās pārbaudes un 12 kontroles pārbaudes. Pārbažu rezultātā doto norādījumu izpildes kontrole veikta 325 institūcijās.

Dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtība atbilst normatīvo aktu prasībām 36 (10,5 %) 2022. gadā pārbaudītajās institūcijās.

Pārskata periodā biežāk konstatētās neatbilstības normatīvo aktu prasībām dokumentu un arhīvu pārvaldībā ir:

- ilgstoši nav veikta dokumentu esības un fiziskā stāvokļa pārbaude (101 institūcijā – 30 %);
- netiek veikta darbinieku rīcībā esošo dokumentu nodošana–pieņemšana, mainoties institūcijas personālam (69 institūcijās – 20 %);
- nav noteikta dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtība (61 institūcijā – 18 %);
- ilgstoši nav veikta pastāvīgi un ilgstoši glabājamo dokumentu sagatavošana glabāšanai un dokumentu klasifikācijas shēmu un uzziņu sistēmu saskaņošana ar LNA (26 institūcijās – 7 %).

2022. gadā Arhīvu inspekcija uzsāka trīs administratīvā pārkāpuma procesus, par izdarītajiem pārkāpumiem viena persona saukta pie administratīvās atbildības; viens process turpinās; viens – izbeigts.

2022. gadā Arhīvu inspekcijā netika saņemtas sūdzības no fiziskām vai juridiskām personām par iespējamiem dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības pārkāpumiem institūcijās.

3.2. Dokumentu pieejamība

Arhīvu likums nosaka, ka viena no LNA funkcijām ir nodrošināt glabāto dokumentu pieejamību, veicot to izvērtēšanu, aprakstīšanu un uzziņu sistēmu veidošanu. Mūsdienās dokumentu pieejamības virzieni zarojas arī digitāli pieejamo uzziņu sistēmu, meklētāju un digitālo lasītavu virzienā.

Dokumentu aprakstīšana, uzziņu sistēmu pilnveidošana

Lai nodrošinātu LNA esošo dokumentu pilnvērtīgu izmantošanu un samazinātu to dokumentu skaitu, kam vēl nav izveidota uzziņu sistēma, arī 2022. gadā aktīvi veikta dokumentu aprakstīšana visās LNA

strukturvienībās. Kopumā aprakstīti 327 fondi, 230 sērijas, 14 168 lietas (8713 teksta dokumenti un 5455 kinodokumenti, videodokumenti un fotodokumenti).

2022. gada sākumā saistībā ar Covid-19 un energoresursu ekonomijas politiku joprojām aktuāli bija tie darbi, kas neprasīja darbinieka klātbūtni Arhīvā – lietu ievade VVAIS, kas nodrošinātu plašāku pieejamību LNA uzziņu sistēmai kā darbiniekiem, tā arī LNA klientiem. Pārskata periodā veikta 397 fondu, 1019 sēriju, 76 106 lietu līmeņa aprakstu pilnveidošana, pārstrāde un tulkošana, kā arī 1576 fondu, 16 321 sērijas un 494 tūkstošu lietu līmeņa aprakstu ievade VVAIS (bez aprakstīšanas, pilnveidošanas, pārstrādes un tulkošanas). Kopumā VVAIS ievadīti 505 tūkstoši apraksta vienību.

Pārskata periodā LNA publiskajā meklētājā “Meklē.LNA” publicēti 376 tūkstoši apraksta vienību. Līdz ar to 2022. gada beigās tiešsaistē ir pieejama informācija par 38 712 fondiem, 7249 apakšfondiem, 56 745 sērijām, 71 489 apakšsērijām, 1 130 344 lietām (kopā 1,304 miljoni apraksta vienību).

LNA uzturētajā digitālajā krātuvē redzidzirdilatviju.lv pārskata periodā kopumā publicēti 15 054 ieraksti, no tiem 315 filmas, 14 362 foto un 377 skaņas ieraksti, un bagātināti jau publicēto materiālu metadati. Pārskata perioda beigās interesentiem vietnē kopumā pieejami 84 787 audiovizuālie dokumenti, kā arī informācija par vairāk nekā 100 tūkstošiem dokumentu.

Arhīvu pieejamība digitālajā vidē

No 2018. gada 20. decembra ir pieejama tīmekļa vietne, kurā saskaņā ar likumu “Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu” ir publicēti LPSR Valsts drošības komitejas un ar tās darbību saistītie dokumenti. 2022. gadā vietni <https://kgb.arhivi.lv/> interesenti apmeklēja 16 291 reizi, apskatot 98 537 lapas.

2022. gadā nodrošināta interneta vietnes “Raduraksti” (<https://raduraksti.arhivi.lv/>) darbība – reģistrēts 79 761 vietnes apmeklējums no 123 valstīm un skatītas 3 896 023 lapas.

2022. gadā audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu digitālās krātuves redzidzirdilatviju.lv (<https://www.redzidzirdilatviju.lv/>) vietni apmeklējuši 68 209 apmeklētāji un fiksēti 132 497 lapu skatījumi.

Pārskata periodā pabeigta interneta vietnes “Latviešu diasporas dokumenti” <https://diaspora.arhivi.lv> (LVA) veidošana un turpinās tās papildināšana ar diasporas dokumentiem un virtuālajām izstādēm. 2022. gadā vietne apmeklēta 2443 reizes un skatītas vairāk nekā 14 500 lapas.

Izvirzot mērķi būt pieejamākiem digitālā vidē, pārskata periodā LNA sāka projekta “Uzskaites sarakstu optiskā atpazīšana un to imports Vienotajā valsts arhīvu informācijas sistēmā” īstenošanu. Projekta ietvaros gandrīz visas Arhīva strukturvienības līdz oktobrim veica uzskaites sarakstu, kas radīti pēc 1990. gada, auditu, lai apzinātu datorrakstā veidotos tipveida uzskaites sarakstus, lai tos tālāk ar minimālu resursu patēriņu izmantotu automatizētos uzziņu sistēmu veidošanas procesos.

3.3. Lasītavu pakalpojumi

Arhīva lasītavās ir 176 darbavietas, no tām 24 ir aprīkotas ar datoru. Pieejams e-pakalpojums LNA portālā reģistrācijai darbam Arhīva lasītavās.

2022. gada 1. martā noslēdzās ar Covid-19 infekcijas izplatību valstī izsludinātā ārkārtējā situācija. LNA tika atvieglotas prasības Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai, sniedzot klātienē pakalpojumus, tostarp ļaujot pakalpojumus sniegt epidemioloģiski nedrošā vidē. No 16. maija klātienē pakalpojumus tika atļauts sniegt bez iepriekšēja pieraksta, atcelta sejas masku valkāšana Arhīva telpās.

No 24. oktobra LNA 2022.–2023. gada apkures sezonā energoresursu ekonomijas nolūkā mainīja klātienē pakalpojumu sniegšanas kārtību un līdz pat 2023. gada 1. aprīlim piektdienās apmeklētājus klātienē nepieņēma. Neraugoties uz šiem ierobežojumiem, LNA nodrošināja vairāk nekā 7 tūkstošu klientu no Latvijas un 30 ārvalstīm apkalpošanu Arhīva lasītavās, izsniedzot 69 930 glabājamās vienības un sagatavojot 1970 dokumentu kopijas. Kopumā Arhīvs 2022. gadā apkalpoja vairāk nekā 8 tūkstošus klātienē apmeklētāju un sniedza 31 029 konsultācijas.

LNA bibliotēkas pakalpojumi

LNA bibliotēkā 2022. gadā bibliotēkas fonda kopējais glabājamo vienību skaits bija 104 399 eksemplāri, tostarp grāmatas – 53 541, zinātniski tehniskās informācijas fonds – 4360, periodika – 19 756,

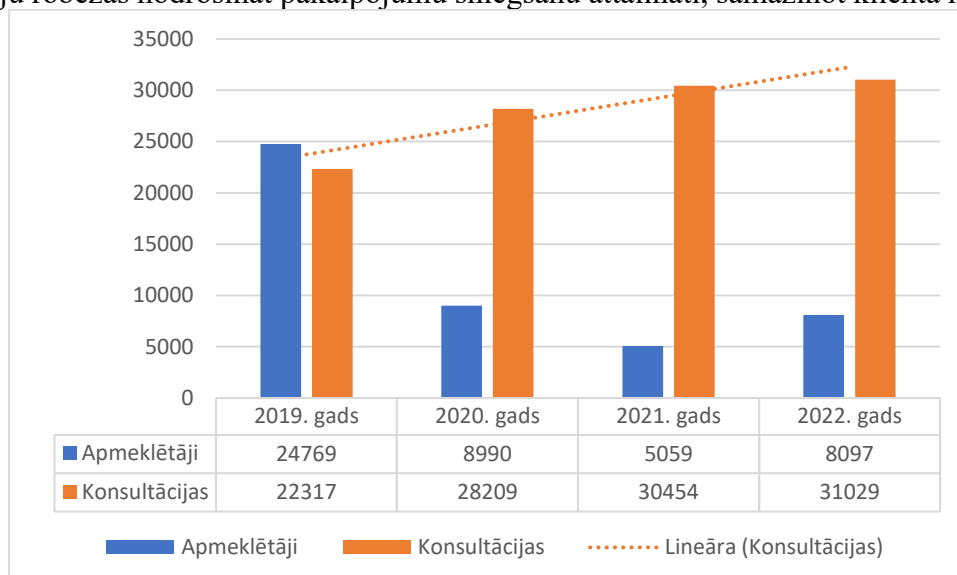
notis – 45, kartes – 65, audiovizuālie materiāli – 34, dokumentu krājumi – 1597, skrejlapas – 25 000 eksemplāru. Bibliotēkas krājums (iepirkumi un dāvinājumi) 2022. gadā tika papildināts par 31 eksemplāru par kopējo summu 575,72 eiro.

2022. gadā bibliotēkā reģistrēti 47 lasītāji, kas kopumā bibliotēku apmeklēja 231 reizi, izsniegtas 902 vienības, uzziņas sniegtas 64 reizes.

3.4. Pieprasījumu izpilde

LNA struktūrvienībās klātienē un attālināti saņemti 16,8 tūkstoši personu un institūciju pieprasījumu, sagatavoti 16,5 tūkstoši izziņu, to skaitā 10 162 sociāli tiesiskās izziņas un 1631 bezmaksas izziņa institūcijām. No Latvijas saņemti 92 % pieprasījumu, no ārvalstīm – 8 procenti. Lielākais pieprasījumu īpatsvars bija par darbu (33 %), par biogrāfiskiem datiem (20 %) un par mācībām (11 %).

Sniegti 19,3 tūkstoši uzziņu un 5,9 tūkstoši konsultāciju (pa telefonu vai elektroniskā veidā). Arhīva apmeklējumu skaita rezultatīvais rādītājs 2022. gadā bija 15 183 Arhīva apmeklējumi, to skaitā Arhīva lasītavu apmeklējumi un klātienes konsultācijas. Arhīva klātienes apmeklējumu plāns tika izpildīts par 49,4 %, ko noteica apstākļi, ka 2022. gada sākumā spēkā bija Arhīva apmeklējuma ierobežojumi saistībā ar pakalpojumu sniegšanu epidemioloģiski drošā vidē un LNA lēmumu digitālās transformācijas kontekstā iespēju robežās nodrošināt pakalpojumu sniegšanu attālināti, samazinot klienta klātbūtnes nepieciešamību.

3. attēls. Apmeklētāju pieņemšana un konsultēšana

Ar mērķi pilnveidot klientu apkalpošanu 2022. gadā LNA tika ieviests vienotais klientu atbalsta tālrunis, kura darbībā ir iesaistīti gandrīz visu struktūrvienību darbinieki. Klientu atbalsta tālruņa pakalpojums ietver automātiskus audio paziņojumus klientam, vienmērīgu zvanu plūsmas sadali uz vairāku darbinieku tālruņiem un datoriem, zvanu pārsūtīšanu sarunas laikā, zvanu statistiku u. c., kā rezultātā ir panākta labāka Arhīva sasniedzamība pa tālruni, kvalitatīvāka klientiem sniegtā informācija un izlīdzināta darbinieku noslodze. Pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai ir izstrādāts arī “Latvijas Nacionālā arhīva klientu apkalpošanas standarts”, kas nosaka klientu apkalpošanas pamatprincipus, pamatnostādnes komunikācijā ar klientu un klientu apkalpošanas kvalitātes novērtēšanu.

3.5. Dokumentu saglabāšana

2023. gada 1. janvārī LNA glabājās 23,2 miljoni glabājamo vienību. 2022. gadā Arhīvā pieņemtas 204 393 glabājamās vienības, bet kopumā Arhīvā glabājamo vienību skaits pieauga par 170 183 vienībām. Joprojām aktuāls ir jautājums par jaunu glabātavu izveidi. Neroties uz to, ka arī 2022. gadā LNA ir veicis dokumentu izvērtēšanu un atlasī iznīcināšanai, esošo glabātavu rezervju gandrīz nav. Tāpat vairums ēku neatbilst dokumentu saglabāšanas prasībām.

Periodā uzsākta glabājamo vienību aplīmēšanas ar svītru kodiem izpēte, ar mērķi digitalizēt glabājamo vienību apriti un uzskaiti.

2022. gadā notikušas trīs LNA Dokumentu uzskaites aktualizācijas komisijas sēdes, kurās izlemti pieci sarežģītākie jautājumi par 5955 glabājamo vienību izslēgšanu no NDM. Kopumā Arhīva struktūrvienībās izvērtētas 15 554 glabājamās vienības un kopumā atlasītas iznīcināšanai 26 957 glabājamās vienības. Atkārtoti izvērtēta 403 fondu 17 191 glabājamā vienība.

Infrastruktūra

Joprojām aktuāls ir jautājums par jaunu glabātavu izveidi. Esošo arhīvglabātavu aizpildījums ir 87,88 % (dati par 30.12.2022.). Vairums ēku neatbilst dokumentu saglabāšanas prasībām. 2022. gadā LNA atteicās no biroja telpu nomas Bauskā, un gada beigās LNA struktūrvienības un glabātavas ir izvietotas 26 ēkās visā Latvijā.

Glabātavu problēmu risināšanai 2020. gada 4. decembrī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 737 "Par konceptuālo ziņojumu "Par Latvijas Nacionālā arhīva ēku kritisko stāvokli un turpmāko rīcību"" atbalstīta Latvijas Nacionālā arhīva infrastruktūras optimizācija. Šim nolūkam 2022. gadā turpinājās darbs pie projekta par jaunas glabātavas izveidi Vidzemes reģionā, un LNA darba grupa izvērtēja vajadzības jaunas arhīvu ēkas būvniecībai Cēsīs, kurā tiktu apvienots tagadējais Cēsu ZVA un tā Madonas daļa, Valmieras ZVA un Alūksnes ZVA.

2022. gadā tika pabeigts kopš 2019. gada LVA ēkā Skandu ielā 14 Rīgā VAS "Valsts nekustamie īpašumi" īstenotais ERAF darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās" 4.2.1.2. pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" projekts. Energoefektivitātes paaugstināšana LNA ēkā Skandu ielā palīdzēs uzlabot dokumentu saglabāšanas apstākļus un ilgtermiņā samazināt uzturēšanas izdevumus. Lai uzlabotu ēkas piekļūstamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, ierīkots panduss.

2022. gada sākumā izveidots saimniecisko vajadzību, veicamo remontu un infrastruktūras uzturēšanas izdevumu plāns, nosakot veicamo darbu prioritātes. Nepietiekamā finansējuma dēļ ir izdevies paveikt tikai nelielu daļu vajadzīgo darbu, no kuriem būtiskākie ir jumta seguma remonta darbi Alūksnes ZVA un daļēji Jēkabpils ZVA ēkā, elektroinstalācijas nomaiņa Alūksnes ZVA, elektroinstalācijas pārbaude un elektroinstalācijas shēmu izveide un automātiskās ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas jaunas pults iegāde un montāža Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīvā (turpmāk LVKFFDA).

2022. gadā īstenota pilnīga LNA pāreja uz darbu Office 365 vidē ikdienas darbu organizēšanai, un visi LNA darbinieki ir nodrošināti ar mūsdienīgu datortehniku (portatīvajiem datoriem).

2022. gadā sadarbībā ar Kultūras informācijas sistēmu centru un SIA WeAreDots sāka digitālo dokumentu ilgstošās saglabāšanas risinājuma *Preservica* ieviešana. Pārskata periodā izstrādāts un testēts rīks, kas paredzēts elektronisko dokumentu sagatavošanai ielādei *Preservica*, kā arī izstrādāta metadatu shēma Kodētā arhīviskā apraksta standarta versijā EAD3.

Restaurācija un digitalizācija

Nozīmīgs LNA darbības virziens ir nodrošinājuma un izmantošanas fonda veidošana un dokumentu restaurācija un digitalizācija dokumentu pieejamības paplašināšanai.

Pārskata periodā tika īstenota nodrošinājuma un izmantošanas fonda papildināšana ar digitālajām kopijām Latvijas Valsts vēstures arhīvam (turpmāk LVVA) un Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīvam. Sagatavojot dokumentus glabāšanai un digitalizācijai, veikta dokumentu restaurācija, konservācija, lietu iesiešana un iešūšana.

2022. gadā prioritāri bija UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Latvijas nacionālajā reģistrā iekļauto Rīgas rātes protokolu, 1603–1890 konservācija un digitalizācija (LNA LVVA 749. fonds) un LVVA 2761. fonda "Rīgas pilsētas Būvniecības komisija" digitalizācija, turpināts darbs pie LVKFFDA Mihailovska lielformāta fonda fotopozitīvu digitalizācijas.

LNA speciālisti kopumā veikuši 2777 glabājamo vienību restaurāciju, no tām restaurēta 23 631 lapa, bet konservācija–remonts veikts 256 791 lapai; trīs glabājamās vienības restaurētas maksas pakalpojuma ietvaros (Tukuma muzejā glabātās UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Latvijas nacionālajā reģistrā iekļautās Sibīrijā rakstītās vēstules uz bērza tāss restaurācija; Kristiānijas katedrālskolas (*Kristiansand katedralskole Gimle*; Norvēģija) divu bibliotēkas grāmatu degušu ādas iesējumu restaurācija). Darba plāna

rezultatīvie rādītāji restaurācijā un konservācijā pēc lapu skaita pārsniegti, jo glabājamo vienību lapu skaits izrādījies krietni apjomīgāks, nekā iepriekš paredzēts.

LVKFFDA un Dokumentu preventīvās saglabāšanas departaments (turpmāk arī DPSD) veic plānveida dokumentu digitalizāciju nodrošinājuma un izmantošanas fonda veidošanai, digitālo izstāžu veidošanai, digitalizāciju projektu ietvaros dokumentu pieejamības paplašināšanai un pēc klientu pieprasījuma. LNA digitālais krājums papildināts ar 3,46 miljoniem dokumentu kopiju, no kurām vairāk nekā 2,75 miljoni datņu LNA rīcībā nodevusi sadarbības partnere Soltleiksitijā Jūtas štatā ASV reģistrētās ģenealoģijas izpētes bezpeļņas korporācija “*FamilySearch International*”.

Līdz ar prioritāri minētajiem dokumentiem digitalizēti arī LNA LVVA 1303. fonda “Valsts prezidenta sekretariāts” materiāli par Satversmes un Valsts prezidenta institūcijas vēsturi, LVVA 2129. fonda “Latvijas pilsētu un pagastu dzimtsarakstu nodaļas”, LVVA 2935. fonda “Rīgas pilsētas dzimtsarakstu nodaļa”, kā arī Polītpārvaldes kartotēkas dokumenti (LVVA 3235. fonds) un Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta kartotēka (LVVA 3234. fonds). Tāpat digitalizēti vairāk nekā 1,5 tūkstoši LVKFFDA fotogrāfiju un LVVA glabāto pergamentu. Projektu ietvaros digitalizētas glabājamās vienības ar Pasaules holokausta atceres centru *Yad Washem* noslēgtā līguma ietvaros (LVA 132. fonda “Latvijas PSR Ārkārtējā republikāniskā komisija, 1941–1947” dokumenti), ar Vācijas vēstures institūtu Maskavā noslēgtā līguma ietvaros digitalizēti LVA 1821. fonda “PSRS Pārbaudes filtrācijas punktos un nometnēs ieslodzīto Latvijas iedzīvotāju personas lietas” dokumenti un ar Valsts vides dienestu noslēgtā līguma ietvaros digitalizēti Valsts ģeoloģijas fonda arhīva dokumenti par piesārņotām vietām.

3.6. Projekti

Kultūras mantojuma satura digitalizācija

Lai nodrošinātu kultūras mantojuma papildināšanu, saglabāšanu un pieejamību sabiedrībai, pārskata periodā valsts budžeta programmas 62.00.00 “Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana” projekta “Kultūras mantojuma satura digitalizācija (2. kārtā)” ietvaros veikta:

- 19 filmu (600 minūtes) digitalizācija un restaurācija;
- LNA audiovizuālo, foto un skaņas dokumentu digitālās krātuves (redzidzirdilatviju.lv) pilnveidošana: integrācija ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Digitālo objektu pārvaldības sistēmu (DOM), Vienoto atsauču datu reģistru (ATS) un Autortiesību pārvaldības un licencēšanas IS (APLIS), kā arī vietnes redzidzirdilatviju.lv funkcionalitātes pilnveidošana un autoru un personu metadatu vērīenīga papildināšana.

Plāns darbam ar diasporu

Lai nodrošinātu kultūras mantojuma papildināšanu, saglabāšanu un pieejamību sabiedrībai, saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 19. janvāra rīkojumu Nr. 33 apstiprināto Plānu darbam ar diasporu 2021.–2023. gadam valsts budžeta apakšprogrammas 26.02.00 “Diasporas pasākumu īstenošana” ietvaros:

- veikta latviešu diasporas dokumentu arhivēšana Vācijā – Minsteres Latviešu ģimnāzijas (1949–1998) dokumentu sakārtošana Latviešu centrā Minsterē;
- veikta latviešu diasporas dokumentu arhivēšana Zviedrijā – pabeigta 2017. gadā uzsāktā Zviedrijas latviešu arhīva kolekcijas, tostarp Latviešu palīdzības komitejas, Stokholmas latviešu skolas, Latviešu skolu valdes Zviedrijā, dokumentu izvērtēšana, sistematizēšana, sakārtošana un aprakstīšana Zviedrijas Valsts arhīvā;
- Sidnejā Austrālijā apzināti un atlasīti dokumenti Sidnejas Latviešu biedrības un privātajos arhīvos, lai sakarā ar Sidnejas Latviešu biedrības dibināšanas (1952. g.) 70. gadadienu izveidotu dokumentāro liecību izstādi “Divas zemes”;
- emigrācijā esošo Latvijas pilsoņu reģistrācijas kartīšu datubāze (Diasporas vietnē <http://diaspora.arhivi.lv/>) papildināta ar 43 038 ierakstiem.

Raduraksti

Pēc vairāku gadu pārtraukuma 2022. gadā atsākās vietnes <https://www.raduraksti.arhivi.lv/> papildināšana ar jauniem ierakstiem. Pārskata periodā vietnē tika publicētas digitalizētās baznīcu grāmatas par 1910.–1914. gadu, 29 621 ieraksts, kam ir piesaistītas glabājamo vienību kopijas.

Genealoģijas pētījumu jomā 2022. gadā LNA uzturēja komunikāciju ar “Radurakstu” lietotājiem e-pastā (294 uzzīņas), kā arī sagatavoja atbildes uz dzimtu pētniecības interesentu grupas “Dzimtas detektīvi” (aptuveni 27 000 sekotāju Facebook tīklā) iesūtītajiem jautājumiem.

Rīgas rātes protokoli, 1603–1890

Sakarā ar Rīgas pilsētas arhīva 140. jubileju LNA sadarbībā ar Latvijas Arhīvistu biedrību sagatavotais projekts “Rīgas pilsētas arhīva virtuālā tūre un izstāde” 2022. gadā ieguva finansējumu Rīgas Domes konkursā par privātpersonu organizētiem kultūras un mākslas nozares pasākumiem.

Projekta ietvaros 2022. gadā īstenotas šādas projekta aktivitātes:

- izveidota Rīgas pilsētas arhīva virtuālā izstāde un 360 grādu tūre pa arhīva vēsturiskajām telpām Palasta ielā 4, kas apskatāma tīmekļa vietnē <http://www.archiv.org.lv/rigaspilsetasarhivs/index.php/services/>;
- virtuālā izstāde un tūre atklāta 2022. gada 28. oktobrī LNA konferencē “Rīgas rātes protokoli – pagātnes mantojums nākotnes lietotājiem”. Konferenci apmeklēja 300 dalībnieku, un konferences tiešraidi un vēlāk tās ierakstu kopumā 2022. gadā noskatījušies 1300 interese, bet izstādes un tūres vietni pārskata periodā apmeklējuši 3342 interese.

3.7. Dokumentu popularizēšana un komunikācija ar sabiedrību

Publikācijas

Pārskata periodā turpināja iznākt LNA un Latvijas Arhīvistu biedrības ilggadējais izdevums – žurnāls “Latvijas Arhīvi”. Žurnāls iznāk kopš 1993. gada un publicē zinātniskus rakstus par arhīvzinātnes problēmām, Latvijā tas ir vienīgais šāda veida profesionālais izdevums. 2022. gada 16. maijā laists klajā žurnāla “Latvijas Arhīvi” 2022. gada 1. numurs. Žurnāla saturs pieejams arī tīmekļa vietnē www.latvijasarhivi.lv. Žurnāla 2022. gada 2. numurs tika izdots 2023. gada sākumā. Pārskata periodā žurnālam “Latvijas Arhīvi” LNA darbinieki sagatavoja septiņas publikācijas.

LNA turpināja aktīvu NDM popularizēšanu un komunikāciju ar sabiedrību sociālajos tīklos. 2022. gada laikā LNA Facebook konta sekotāju skaits no 5,6 tūkstošiem pieaudzis līdz 7 tūkstošiem, Instagram sekotāju skaits pieaudzis par 40 %, sasniedzot 10 tūkstošus. Kopumā Facebook publicēts vairāk nekā 350 ierakstu, Instagram publicēts vairāk nekā 270 ierakstu un 107 stāsti.

2022. gada 5. janvārī ar publikāciju par 1822. gada 5. janvārī iznākušo pirmo latviešu preses izdevumu “Latviešu Avīzes” LNA uzsāka latviešu preses vēsturei veltīto publikāciju un pasākumu sēriju.

Saistībā ar pasaules ģeopolitiskajiem notikumiem – karu Ukrainā LNA sociālo tīklu kontos 2022. gadā tika veidotas divas ierakstu sērijas: #ManaUkrainasAtmiņa – 13 ierakstu sērija, kurā LNA darbinieki dalījās ar savām fotogrāfijām un atmiņu stāstiem no ceļojumiem uz Ukrainu pirms kara; tāpat LNA pievienojās akcijai #SaulespuķesUkrainai (“Saulespuķes vienotai Eiropai kopā ar Ukrainu”), kuras ietvaros sociālo tīklu kontos atspoguļoja saulespuķu stādīšanu, aprūpēšanu un vēlāk arī ziedēšanu struktūrvienībās, vienojoties kopīgā cerībā uz mierīgām debesīm pār Ukrainu.

2022. gadā Arhīva darbinieki ir sagatavojuši 10 publikācijas laikrakstā “Ventas Balss”, vienu publikāciju laikrakstā “Kurzemes Vārds”, piecas publikācijas laikrakstā “Laiks” par trimdas sabiedriskajām un kultūras norisēm un ievērojamām personībām un trīs ar trimdas un diasporas latviskās piederības tematiku saistītas publikācijas (žurnāls “Jaunā Gaita”, “Universitas”, Latvijas Mākslas akadēmijas zinātnisko rakstu krājums “Acta Academiae Artium”), kā arī sagatavotas trīs publikācijas referātu krājumam 13. Baltijas valstu restauratoru triennālei 2023. gadā Rīgā. Sagatavotas preses relīzes: divas no tām veltītas jaunajai virtuālajai izstādei “Latvijas Valsts arhīvam 60”, Nr. 2 (6035), 2022. gada 15.–22. janvāris, laikraksts “Laiks”; “Mīlestība pāri visam. Latvijas Nacionālajam arhīvam jauna virtuālā izstāde”, Nr. 7 (6040), 2022. gada 19.–25. februāris, laikraksts “Laiks”; divas relīzes par Latvijas Nacionālā arhīva jauno

digitālo datubāzi – “Latviešu diasporas dokumenti” laikrakstā “Laiks”, Nr. 18 (6052), 2022. gada 14.–20. maijs; 2022. gada 27. aprīlī – LNA Facebook lapā; trīs relīzes par LNA jauno virtuālo izstādi “Latviešu karavīru dzīve Rietumu Sabiedroto karagūstekņu nometnēs”, Nr. 33 (6067), 2022. gada 8.–14. oktobris, Nr. 34 (6068), 2022. gada 15.–21. oktobris; laikraksts “Laiks” 2022. gada 21. septembrī LNA Facebook lapā un Latvijas vēstures materiālu tīmekļa krātuvē un novadpētniecības platformā historia.lv; un par jauno virtuālo izstādi “Caur objektīva prizmu – Alise un Manfreds Zīverti” 2022. gada 14. februārī LNA Facebook lapā un historia.lv

Dokumentu izstādes

Viena no tradicionālajām un joprojām aktuālajām dokumentu popularizēšanas formām ir Arhīva veidotās dokumentu izstādes, kas veltītas valstiski svarīgu vēstures notikumu atcerei, nozīmīgām personībām un reģionāli aktuālām tēmām. Unikāli arhīva materiāli par pagrieziena punktiem Latvijas vēsturē eksponēti tradicionālā formāta izstādēs un virtuālajā vidē. 2022. gada 21. decembrī starp “Autortiesību un komunikēšanās konsultāciju aģentūru / Latvijas Autoru apvienību” (AKKA/LAA) un LNA kā licenciātu noslēgti divi līgumi.

Pārskata periodā tradicionālā formātā eksponētas šādas izstādes:

2022. gada 20. janvāris– 2. februāris	Sadarbībā ar Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienības Sv. Pētera baznīcas pārvaldi veidota 1991. gada barikāžu atceres 31. gadadienai veltīta izstāde “Ar barikāžu gaišumu sirdīs”, izstādē skatāmi materiāli arī no Igaunijas Nacionālā arhīva un Lietuvas Centrālā valsts arhīva fondiem.
2022. gada 25. janvāris	“Čehijas–Baltijas gadsimts, 1921–2021”. Izstādes patrons – Čehijas ārlietu ministrs Jakubs Kulhāneks (<i>Jakub Kulháněk</i>). Izstāde iezīmē diplomātisko attiecību simtgadi. Izstāde eksponēta Prāgā (25. janvāris–15. februāris) un Brno Brīvības laukumā (10.–17. maijs). Izstāde tapusi sadarbībā ar čehu vēsturnieku Lubošu Švecu (<i>Luboš Švec</i>).
2022. gada janvāris, septembris– decembris	Dokumentāro liecību izstāde “Mūžīgi Čaks” – veltījums Aleksandra Čaka 120. jubilejā, eksponēta Rīgas Sv. Pētera baznīcā un Liepājas Universitātē.
2022. gada aprīlis– maijs	Starptautiskā dokumentāro liecību izstāde “Mēs gribam būt brīvi. Mēs būsim brīvi!” eksponēta Latvijas Valsts prezidenta Egila Levita 2022. gada 21. aprīļa oficiālās vizītes ietvaros Ziemeļmaķedonijā, Skopjē, Sv. Kirila un Metodija Universitātes Juridiskajā fakultātē un Kiro Gligorova vārdā nosauktajā multimediju centrā Štipā Ziemeļmaķedonijā (13. maijs).
2022. gada 4.– 28. aprīlis	LNA Dokumentu preventīvās saglabāšanas departamenta veidota izstāde “Fotogrāfiju izpēte un restaurācija” Liepājas Universitātē Lielajā ielā 16.
2022. gada 29. aprīlis	Izstāde “Novadniece Felicita Ertnerē” eksponēta LNA Siguldas ZVA lasītavā.
2022. gada 7. maijs– 30. jūnijs	“Rolands Kalniņš. Aizkadri”, godinot kinorežisoru Rolandu Kalniņu 100 gadu jubilejā, Latvijas Nacionālā arhīva izstāžu logos Rīgā, Šķūņu ielā 11 izstādīti fotodokumenti no LNA Latvijas Valsts Kinofotofonodokumentu arhīva Rīgas kinostudijas fonda.

2022. gada 3. maijs	Fotoizstāde “Deklarācija par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” veidota programmai “Latvijas skolas soma”, eksponēta LNA izstāžu logos Rīgā, Šķūņu ielā 11, Ukrainu vidusskolā Rīgā, Visvalža ielā 4, Liepājas Sv. Trīsvienības katedrālē Liepājā, Lielajā ielā 9.
2022. gada maijs–septembris, oktobris–decembris	Izstāde “Reformācijai 500” eksponēta Jelgavas Sv. Annas baznīcā un Rīgas Sv. Pētera baznīcā.
2022. gada 2. jūnijs	Ukrainas grāmatu izstāde – grāmatu dāvinājums no Ukrainas Valsts arhīva dienesta eksponēta LNA bibliotēkā.
2022. gada 20. jūnijs	“Rajona laikraksti Alūksnes arhīva fondos” apskatāma Alūksnes ZVA.
2022. gada 8.–30. jūnijs	“Baltijas kino klimats” Rīgas Sv. Pētera baznīcā. Izstādi veidojis Latvijas Nacionālais arhīvs un Rīgas pašvaldības kultūras iestāžu apvienības Sv. Pētera baznīcas pārvalde sadarbībā ar Igaunijas Nacionālo arhīvu un Lietuvas Centrālo valsts arhīvu.
2022. gada septembris–oktobris	Starptautiskā izstāde “Konstitucionālajam likumam – 30”, atzīmējot Baltu vienības dienu, eksponēta Rīgas Sv. Pētera baznīcā.
2022. gada septembris–decembris	Starptautiskās dokumentāro liecību izstādes “Somu jēgeri Latvijā” daļa eksponēta Liepājas Sv. Trīsvienības baznīcā.
2022. gada novembris	Izstādes “Ir Latvija. Ir Latvija brīva” daļas eksponētas AS “Rīgas siltums” trijos klientu apkalpošanas centros.
2022. gada 24. novembris–15. decembris	“Satversme un tās veidotāji. Brīvība. Neatkarība. Demokrātija” eksponēta Latvijas Republikas Saeimas ēkā Rīgā, Jēkaba ielā 11.
2022. gads	Ceļojošā izstāde “Ludzas pilsētas vidusskolai – 100” eksponēta Ludzas pilsētas vidusskolā (1. janvāris–15. aprīlis), Ludzas Novadpētniecības muzejā (16. aprīlis–3. maijs), pēc tam LNA Rēzeknes ZVA.
Pārskata periodā eksponētas šādas digitālās izstādes:	
2022. gada 14. februāris	“Caur objektīva prizmu – Alise un Manfrēds Zīverti” (http://www.archiv.org.lv/diaspora/ziverti/).
2022. gada 21. septembris	“Latviešu karavīru dzīve Rietumu Sabiedroto karagūstekņu nometnēs” (https://diaspora.arhivi.lv/karagustekni/).
2022. gada 28. oktobris	“Rīgas atmiņa – Rīgas pilsētas vēsturiskais arhīvs” (https://www.archiv.org.lv/rigaspilsetasarhivs/).

2022. gada 14. novembris	“Grafīkis un kolekcionārs Pēteris Upītis” (http://www.archiv.org.lv/upitis/).
2022. gada 29. novembris	“Kurzemes un Zemgales hercogs Jēkabs (1610–1681) un viņa laikmets” (www.archiv.org.lv/jekabs/).

Citu institūciju veidotās izstādes un publicitātes pasākumi sadarbībā ar LNA

Pārskata periodā:

- ERAF projektā “Kultūras mantojuma satura digitalizācija (2. kārtā)” digitalizētie dokumenti no LNA un zonālo valsts arhīvu lietām un kinohronikas no LNA LVKFFDA iekļautas 2022. gadā Eiropas Digitālās nedēļas pasākumu programmas ietvaros atklātajā Industriālā mantojuma digitālajā kolekcijā <https://industria.lndb.lv/>. Digitālās kolekcijas satura “lauvas tiesu” jeb apmēram 50 000 dokumentu lapušu veido LNA krājums;
- 2022. gada 20. janvārī Pasaules Brīvo latviešu apvienība ar Kultūras ministrijas atbalstu organizēja projekta “Latviešu arhīvi pasaulē” kārtējo tiešsaistes semināru par audiovizuālo materiālu saglabāšanu, uz jautājumiem atbildēja LNA LVKFFDA ekspertes;
- 2022. gada 8. martā LNA LVKFFDA un LNA LVVA pievienojās Latvijas Universitātes (turpmāk LU) Literatūras, folkloras un mākslas institūta 2021. gadā aizsāktajai sieviešu vēstures izpētes iniciatīvai projektā “Sieviešu pārstāvēniecība Latvijas kultūrā un sabiedrībā (1870–1940)” un vietnē “Redzi, dzirdi Latviju!” eksponēja jaunu tematisko kolekciju “Sieviete Latvijai”;
- 2022. gada 6. aprīlī LNA IREX Baltijas Medijpratības programmas Latvijas Universitātē organizētā diskusijā “Medijpratības un atmiņas institūcijas” kopā ar citiem atmiņas institūciju pārstāvjiem piedalījās diskusijā par līdz šim maz aplūkotu tematu – atmiņas institūciju (muzeji, bibliotēkas, arhīvi u. c.) pieredzi medijpratības jomā;
- 2022. gada 14. maijā Muzeju nakts norišu ietvaros Valkas novadpētniecības muzeja tīmekļa vietnē publicētajā izstādē “Valkas novada diskotēkas, 1977–1990” un Muzeju nakts pasākumos izmantotajā projekcijā skatāmi arī LNA Valmieras ZVA fondu materiāli;
- 2022. gada 30. maijā Latvijas Nacionālā arhīva direktore Māra Sprūdža piedalījās Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālās bibliotēkas sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju rīkotās starptautiskās konferences “Kultūras mantojuma aizsardzība un glābšana krīzes situācijās un katastrofu risku pārvaldība” paneldiskusijā par situāciju Latvijas kultūras mantojuma institūcijās;
- 2022. gada 1. jūnijā Nacionālajā enciklopēdijā publicēta saruna ar Latvijas Nacionālā arhīva direktori Māru Sprūdžu par Nacionālās enciklopēdijas tapšanu – “Arhivētie dārgumi”;
- 2022. gada 16. septembrī LNA kopīgi ar Rakstniecības un mūzikas muzeju, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Latvijas Nacionālo kultūras centru, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtu, Latvijas Kultūras akadēmiju un Latvijas Kultūras darbinieku biedrību parakstīja memorandu “Visi mūsu Dziesmusvētki”, kas paredz sadarbību Dziesmu un deju svētku tradīcijas kopšanā, dokumentēšanā, izpētē un pieejamības nodrošināšanā;
- 2022. gada 21. septembrī Šauļos Lietuvā Šauļu vēstures muzejā “Aušra” notika starptautiskas izstādes “Kurzemes un Zemgales hercogiste un Lietuvas Dižkunigaitija, 1561.–1795. g.” atvēršanas svētki. Izstādē pirmo reizi Lietuvā eksponēts 1569. gadā noslēgtais Kurzemes un Zemgales hercogistes inkorporācijas Polijas–Lietuvas ūnijā līguma oriģināls no LNA LVVA krājuma.
- 2022. gada 14. decembrī LNA Latvijas Valsts vēstures arhīva dokuments ir viens no galvenajiem eksponātiem Viļņas Vēstures namā Lietuvā atklātajā izstādē “Es esmu Viļņas iedzīvotājs” (Aš esu vilnietis) <https://bit.ly/as-esu-vilnietis>, izstādes atklāšanā piedalījās LNA LVVA delegācija.

Tāpat Arhīva pārstāvji 2022. gada 9. martā prezentēja vietni “Redzi, dzirdi Latviju!” Latvijas Kultūras akadēmijas doktorantūras studentiem; 2022. gada 23. martā Liepājas bibliotēkas organizētās Liepājas Digitālās nedēļas 2022 ietvaros sniedza prezentāciju “Latvijas Nacionālā arhīva digitālie resursi” un 2022. gada 18.–19. augustā Igaunijā, Tallinā, Tallinas Centrālās bibliotēkas Svešvalodu literatūras departamentā Baltijas jauno bibliotēku un informācijas speciālistu tikšanās “Zaļās bibliotēkas” (“Green Libraries”) laikā uzstājās ar prezentāciju par Latvijas informācijas institūciju “zaļajām” darbībām.

Citi dokumentu popularizācijas pasākumi pārskata periodā

Sagatavota iniciatīvas informācija par UNESCO pasaules mantojuma nacionālajā reģistrā iekļauto Rīgas rātes protokolu dokumentārā mantojuma saglabāšanas, pieejamības un atpazīstamības veicināšanas rīcības plāna 2022.–2026. gadam izstrādi.

Lekcijas, nodarbības, semināri, diskusijas u. c.

- Tematiskā diskusija “Uzvārdu došana” Ventspils Pārventas bibliotēkā (20 dalībnieki);
- pieci semināri, kopā 105 dalībnieki: viens seminārs Ventspils pilsētas un novada bibliotekāriem Ventspils ZVA; četri semināri par 17.–19. gs. vācu rokrakstu paleogrāfiju tiešsaistē iesācējiem un dalībniekiem ar priekšzināšanām.
- sešas izzinošās nodarbības “Kā neapjukt informācijas okeānā” sadarbībā ar Valmieras muzeju un Valmieras integrēto bibliotēku;
- četras lekcijas – nodarbības klātienē un Zoom platformā par dzimtas vēstures pētniecības pamatiem pamatskolu un vidusskolas 5.–12. klases audzēkņiem;
- 12 nodarbības Kurzemes, Vidzemes un Latgales pamatskolas un vidusskolas grupām “Ciltskoki. Ģimenes vēstures pētniecība”;
- lekcija – nodarbība LU Sociālo zinātņu fakultātes informācijas pārvaldības un bibliotēkzinātnes nodaļas studentiem “Metadatu pielietojums praksē”;
- Liepājas ZVA video nodarbību – mācību stundu par arhīvu Liepājas Universitātes studiju programmas “Informācijas tehnoloģijas” 1. kursa studentiem (15 dalībnieki) mācību procesā izmantojuši Liepājas Universitātes studenti (43 skatījumi Youtube kanālā);
- LVA metodiskajā kabinetā novadīta nodarbība LMA studentiem par arhīva dokumentu pieejamību un to izmantošanu pētniecībā.

Ekskursijas

- 11 ekskursijas iestāžu pārstāvjiem (vairāk nekā 150 dalībnieku);
- astoņas tematiskās ekskursijas studentiem un skolēniem (167 dalībnieki);
- 21 izzinošās ekskursijas;
- piecas mācību ekskursijas un praktiskās nodarbības.

Izglītojošo programmu un pasākumu sagatavošana skolēniem un studentiem

- Sagatavots informatīvais materiāls (skrejlapas, afišas) nodarbībai “Arhīvi Latvijā. Dokumentu uzkrāšana, uzziņu sistēma un NDM saglabāšana. Pieejamība”, kas izsūtīts skolām, mācību iestādēm, mācību centriem un augstskolām;
- Viktorīna Ludzas pilsētas vidusskolas skolēniem par Ludzas pilsētas vidusskolas simtgadei veltīto izstādi.

LNA dokumentu tematiskās kolekcijas

Pārskata periodā vietnē “Redzi, dzirdi Latviju!” publicētas 43 tematiskās kolekcijas, tostarp tēma “Personības” papildināta ar jaunām kolekcijām “Kārlis Ulmanis”, “Zigfrīds Anna Meierovics”, “Pēteris Lūcis”, “Mirdzai Ķempe”, “Jāzeps Mediņš”, “Vilhelms Purvītis”, “Pauls Kalniņš” u. c., tēmai “Aizsardzība” pievienota jauna tematiskā kolekcija “Cēsu kaujas”, tēmai “Prese” – tematiskā kolekcija “Žurnāls “Māksla””, “Latviešu preses biedrības darbība trimdā”, tēmai “Izglītība” – tematiskā kolekcija “Emīļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolai – 100”, “Latviešu preses biedrības darbība trimdā”, tēmai “Sabiedrība” – tematiskā kolekcija “Sieviete Latvijai”, “Bērnu svētki”, tēmai “Satiksme” – “Aviācija Latvijā” u. tml.

LNA Dokumentu popularizēšana plašsaziņas līdzekļos (radio un televīzijas raidījumos, portālos)

2022. gadā Latvijas Nacionālā arhīva pārstāvji sniedza intervijas trīs radio raidījumiem (Latvijas Radio 1 raidījumā “Grāmatai pa pēdām”; raidījumā “Stūru stūriem”; Latvijas Radio 2 2022. gada 6. maijā raidījumā “Latviešiem pasaulē”), 2022. gada 10. februārī piedalījās intervijā LTV raidījumā 4. studijā “Kā vērtējami diktatorus slavinoši iespieddarbi veikalos?”. Tāpat 2022. gada 25. martā LNA pārstāvji piedalījās Latvijas Radio sarunā par šodienas režīmu Krievijā, tās īstenoto karu Ukrainā un paralēlēm padomju varas izpausmēs dažādos vēsturiskos notikumos. 2022. gada 19. maijā raidījumā “Avīžnieku tauta” Latvijas Radio 1 stāstīja par latviešu presi Pirmā pasaules kara un Latvijas Neatkarības kara procesos un 30. jūnijā LV portālā stāstīja par LNA Valsts vēstures arhīvā glabātajiem dokumentiem par Satversmes tapšanas procesu un starp tiem neatrasto Satversmes oriģinālu; piedalījās sižeta par Rīgas pilsētas vēsturisko arhīvu “Rīgas pilsētas arhīva dārgumi” tapšanā.

Arhīva materiāli izmantoti raidījumos

Latvijas Radio 1 raidījumā “Laikmeta krustpunktā”. 2022. gada 8. decembrī noslēgts VSIA “Latvijas Radio” un LNA līgums par sadarbību kopprojektā programmas “Latvijas Radio 1” raidījuma “Laikmeta krustpunktā” ietvaros. LNA apņemas bez atlīdzības piešķirt Latvijas Radio tiesības izmantot LVKFFDA uzkrātos skaņas ierakstu un videomateriālu skaņas celiņu digitālās kopijas Latvijas Radio satura veidošanai.

Raidījumā “Literatūra”. 2022. gada 5. janvārī noslēgts līgums ar SIA “Vides filmu studija” par raidījuma “Literatūra” 4. sezonas veidošanu, kura ietvaros Arhīvs apņemas nodrošināt projekta realizācijai atlasīto audiovizuālo un fotodokumentu digitālo kopiju izgatavošanu un izsniegšanu Vides filmu studijai. 2022. gada 23. decembrī noslēgts līgums “Par Latvijas Nacionālā arhīva un biedrības “Ziemeļu puse” sadarbību raidījuma “Literatūra” 5. sezonas veidošanā”. Arhīvs apņemas nodrošināt projekta realizācijai atlasīto audiovizuālo un fotodokumentu digitālo kopiju izgatavošanu un izsniegšanu biedrībai. Biedrība “Ziemeļu puse” apņemas digitalizēt Arhīva dokumentus un nodot Arhīvam digitalizētās Arhīva dokumentu kopijas elektroniskā formātā nodrošinājuma fonda papildināšanai, kā arī nodot projekta laikā izveidotos raidījumus valsts glabāšanā Latvijas Nacionālā arhīva fonda papildināšanai.

Nacionālās kino balvas “Lielais Kristaps” pasākumos. 2022. gada 27. janvārī noslēgts līgums par biedrības “Latvijas Kinematogrāfistu savienība” un LNA sadarbību Nacionālās kino balvas “Lielais Kristaps” pasākumu veidošanā. Arhīvs apņemas nodrošināt pasākumu veidošanai nepieciešamo dokumentu atlasī, atlasīto dokumentu digitālo kopiju izgatavošanu bez maksas un izsniegšanu Latvijas Kinematogrāfistu savienībai. Biedrība apņemas nodot Arhīvam Nacionālās kino balvas “Lielais Kristaps” pasākumu fotogrāfijas valsts glabāšanā.

Raidījumā “TE!”. 2022. gada 14. jūlijā noslēgts līgums “Par Latvijas Nacionālā arhīva un Vides filmu studijas sadarbību raidījuma “TE!” veidošanā”, kura ietvaros puses vienojās par sadarbību raidījuma “TE!” 2022. gada sezonas astoņu sēriju īstenošanā un Arhīva dokumentu popularizēšanā. 2022. gada 6. oktobrī TV3 parādīts LVVA telpās filmētais raidījuma “TE!” sižets ar dzimtas pētnieces Agneses Lūses piedalīšanos.

Raidījumu ciklā “Tas notika šeit”. 2022. gada 6. jūnijā LNA un SIA “Mistrus Media” noslēdza līgumu par sadarbību piecu raidījumu cikla “Tas notika šeit” veidošanā, kas 2023. gada ziemā tiks izrādīts Latvijas Televīzijā. Filmēšanas vietas: Vadakste, Lēdurga, Laidze vai Remte, Bebrene. Pēc raidījumu cikla izrādīšanas viena tā kopija tiks nodota LNA Kinofotofonodokumentu arhīvam.

3.8. Dalība zinātniskajās konferencēs

LNA pētnieki pārskata periodā piedalījās:

- 2022. gada 6. aprīlī ar prezentāciju “Arhīvs un skola. Valmieras zonālā valsts arhīva pieredze” Latvijas Skolu muzeju biedrības rīkotajā konferencē “Skolas muzeju vērtību saglabāšana 21. gadsimtā” (tiešsaistes platformā Zoom);
- 2022. gada 7. aprīlī Latvijas Arhīvistu biedrības referātu pēcpusdienā ar referātu “Arhīvu vākšana un aizsardzība Latvijā, 1919–1922” (tiešsaistē);

- 2022. gada 23. jūnijā Krakovā Polijas Valsts arhīvu nacionālās direkcijas un Polijas Nacionālā arhīva rīkotajā starptautiskajā konferencē “Arhīvu pārvietošana un atjaunošana Eiropā pēc Pirmā pasaules kara” (“Displacements and Recoveries of Archives in Europe after World War I”) ar referātu “Latvijas arhīvu atgūšana no Padomju Krievijas, 1920–1933” (“Recovery of Latvian archives from Soviet Russia, 1920–1933”);
- 2022. gada 26.–29. septembrī Mehikā Starptautiskās skaņas un audiovizuālo arhīvu asociācijas konferencē 2022 (International Association of Sound and Audiovisual Archives Conference 2022) ar referātu “Slepeno arhīvu atvēršana: Latvijas PSR VDK audio un video lentu digitalizācijas izaicinājumi” (“Breaking open the secret archives: challenges of digitizing the audio and video tapes of the KGB of Latvian SSR”);
- 2022. gada 28. un 29. septembrī Liepājas muzeja organizētajā zinātniskajā konferencē “Liepāja okupāciju laikā, 1940–1990” ar referātu “PSRS un LPSR valsts drošības iestāžu vadītāji Liepājā un Liepājas apkārtnē (1940–1991)”;
- 2022. gada 28. oktobrī Rīgā LNA konferencē “Rīgas rātes protokoli – pagātnes mantojums nākotnes lietotājiem” ar referātiem:
 - “Rīgas pilsētas vēsturiskais arhīvs no dibināšanas 1881. gadā līdz tā dokumentu iekļaušanai UNESCO “Pasaules atmiņas” reģistrā 2021. gadā”;
 - “Rīgas rāte 18. gadsimtā: tradīcijas un izaicinājumi”;
 - “LNA Latvijas Valsts vēstures arhīva dokumentu pieejamība un tās nākotne Rīgas pilsētas dokumentārā mantojuma vēsturiskās izmantošanas kontekstā”;
 - “Rīgas rātes protokolu digitalizācijas procesa izaicinājumi un perspektīvas”;
- 2022. gada 28.–30. oktobrī Stokholmā Zviedrijā latviešu akadēmiskās organizācijas Zviedrijā organizētajā pasākumā Latvijas vēstniecībā Stokholmā ar priekšlasījumu “Zviedrijas latviešu arhīva sakārtošanas projekts Zviedrijas Valsts arhīvā”;
- 2022. gada 6. novembrī Līnburgā Vācijā Karla Širrena biedrības Baltijas seminārā 2022 ar referātu “Baltijas Vispasaules dokumentārais mantojums: Rīgas rātes protokoli” (“Ein baltisches Weltdokumentenerbe: Die Riager Ratsprotokolle”);
- 2022. gada 17. novembrī Žironā Spānijā starptautiskās organizācijas “Attēlu izpētes un difūzijas centrs” (“Centre for Image Research and Diffusion”; CRDI) rīkotajā konferencē “Attēls un izpēte” (“Image and Research”; 2022. gada 16.–19. novembris) konferences sadaļā “Pieredzes tribīnes” (“Tribunes of Experience”) ar prezentāciju “Paralēlais kino – pētot Latvijas Valsts audiovizuālo dokumentu arhīva padomju amatierfilmu kolekciju” (“Parallel Cinema: exploring the Soviet amateur film collection of the Latvian State Archive of audiovisual documents”), kas veltīta 2021. gada LVKFFDA projektam “Paralēlais kino”;
- 2022. gada 24.–25. novembrī vadīja sesiju LU Latvijas vēstures institūta un Valmieras muzeja sadarbībā ar Vītauta Dižā Universitāti Kauņā, Lietuvas vēstures institūtu un Tartu Universitātes Vēstures un arheoloģijas institūtu rīkotajā starptautiskajā konferencē Valmieras muzejā “Jauno vēsturnieku zinātniskie lasījumi VIII”;
- 2022. gada 29. novembrī Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja rīkotajos zinātniskajos lasījumos “Nesenās vēstures pētniecība. Pieredze. Problēmas” (tiešsaistes platformā Zoom) ar referātu “Nacionālais dokumentārais mantojums – nesenās vēstures pētniecības avots”.

3.9. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

2022. gada 8. septembrī biedrība “Plate” un LNA noslēdza līgumu “Par sadarbību Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva 9. fonda “Rīgas Valsts informācijas un reklāmas studija “Horizonts”” skaņas ierakstu digitalizācijā”, un 2022. gada 17. oktobrī puses noslēdza līgumu “Par sadarbību Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva 8. fonda “Rīgas Kinostudijas audiovizuālie, foto un skaņas dokumenti” skaņas ierakstu digitalizācijā”.

2022. gada 7. decembrī LNA un biedrība “Popes muiža” vienojās, ka LNA biedrības projekta “1868. gada Popes muiža 58 000 hektāros – LVVA krājumā lielākās kartes digitalizācija” īstenošanai

nodrošinās LNA LVVA 1679. fonda “Zemkopības ministrijas Zemes ierīcības departaments” 190. uzskaites saraksta 1172. glabājamās vienības – Popes muižas 1868. gada kartes uz 4 lapām transportēšanu skenēšanai Igaunijas Nacionālajā arhīvā (Tartu). Skenētie faili paliks LNA un biedrības “Popes muiža” rīcībā.

2022. gada 28. martā LNA un biedrība “Latvijas Kosmētiķu un kosmetologu asociācija” noslēdza sadarbības līgumu “Privātpersonas dokumentu un arhīvu pārvaldības nodrošināšanai” ar mērķi papildināt nacionālo dokumentāro mantojumu ar biedrības arhīviski vērtīgajiem dokumentiem.

3.10. Darba vidē balstītu mācību un prakses nodrošināšana

2022. gada 16. martā starp biedrību “Latvijas Darba devēju konfederācija” (projekta īstenotājs) un LNA (sadarbības partneris) noslēgts Sadarbības līgums par ES fondu darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.5.1. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā īstenošanu”. Saskaņā ar līgumu LNA nodrošina audzēkņiem prakšu un darba vidē balstītu mācību īstenošanai atbilstošu vidi Arhīvā.

2022. gada 15. jūnijā Latvijas Nacionālais arhīvs un Latvijas Universitāte (Vēstures un filozofijas fakultāte) noslēdza līgumu par studējošo prakses nodrošināšanu un vienojās par studējošo prakses vietu nodrošināšanu bakalaura studiju programmas “Vēsture” studējošajiem 40 stundu apjomā, prakses vietu nodrošināšanu bakalaura studiju programmas “Vēsture un arheoloģija” studējošajiem 80 stundu apjomā un prakses vietu nodrošināšanu bakalaura studiju programmas “Filozofija” studējošajiem 40 stundu apjomā.

2022. gada vasaras mēnešos sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru realizēts pasākums “Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs”. Tā ietvaros Arhīvā tika nodarbināti 27 skolēni.

2022. gadā LNA nodrošināja attālinātās prakses iespējas septiņiem Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes studentiem, mācību darbu sadarbības līguma ietvaros ar Rīgas Celtniecības koledžu (lietišķā pētījuma, prakses un diplomdarba prakses vadīšana), kā arī Rīgas Tehniskās universitātes E-studiju tehnoloģiju un humanitāro zinātņu fakultātes studenta pirmsdiplomdarba praksi (maģistrantūra).

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Latvijas Nacionālais arhīvs ir pārstāvēts Starptautiskās arhīvu padomes (ICA) lēmēj institūcijā – Ģenerālajā asamblejā un ICA Eiropas reģionālajā nodaļā. 2022. gada 19.–23. septembrī LNA delegācija Romā Itālijā apmeklēja Starptautiskās arhīvu padomes 9. ikgadējo konferenci “ICA ROMA 2022: arhīviem pārvarot robežas” (“ICA Roma 2022: Archives Bridging the Gap”). LNA pārstāvēja Latviju ICA Ģenerālajā asamblejā.

2022. gada 23. martā LNA pārstāvis vadīja starptautiskā Dokumentu dzīvescikla pārvaldības foruma (*DLM forum*) tīmekļsemināru “Digitālā dokumentārā mantojuma pārraudzība un uzkrāšana Latvijā” (“*Supervision and collection of digital documentary heritage in Latvia*”).

2022. gada 3.–5. maijā Oslo Norvēģijā LNA pārstāvji piedalījās DLM foruma konferencē, lai iegūtu papildu zināšanas ar ģeodatu arhivēšanu saistītos jautājumos.

LNA ir pārstāvēts Eiropas arhīvu grupā (EAG) un Eiropas Nacionālo arhīvistu padomē (EBNA) – koleģiālā Eiropas Savienības dalībvalstu nacionālo arhīvu vadītāju institūcijā. 2022. gada 18.–21. maijā Parīzē Francijā LNA piedalījās 30. Eiropas arhīvu grupas un Eiropas Nacionālo arhīvistu padomes sanāksmē. 2022. gada 23.–26. novembrī Oslo Norvēģijā LNA pārstāvji piedalījās 31. Eiropas arhīvu grupas sanāksmē, Norvēģijas Nacionālā arhīva organizētajā kolokvijā un iepazinās ar Norvēģijas Nacionālā arhīva ēku, lai iegūtās zināšanas turpmāk izmantotu LNA infrastruktūras attīstības projektu izstrādē.

2022. gada 4.–7. oktobrī LNA apmeklēja Eiropas valstu arhīvu saglabāšanas vadītāju darba grupas tikšanos, kurā sniedza prezentāciju “Ārkārtas situāciju apmācības arhīvos” (“Training courses foremergency response in archives”).

2022. gada 18.–22. maijā Parīzē Francijā LNA arhīva eksperte piedalījās Eiropas arhīvu portāla (*Archives Portal Europe*) valstu pārvaldnieku sanāksmē, kurā tiek prezentēti Eiropas arhīvu portāla jaunās tīmekļa vietnes aspekti.

2022. gada 8.–10. jūnijā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā LNA arhīva ekspertes piedalījās ar Eiropas Bibliotēku automatizācijas grupas (*European Library Automation Group*) un Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta “Latvijas atmiņas institūciju dati digitālajā telpā: vienojot kultūras mantojumu” atbalstu rīkotā starptautiskā konferencē ELAG 2022.

2022. gada 28.–29. aprīlī Igaunijā Tallinā LNA piedalījās Baltijas Audiovizuālo arhīvu padomes (*Baltic Audiovisual Archival Council*; BAAC) valdes sēdē un pārrunāja jautājumus par 2022. gada un 2023. gada konferences organizēšanu. 2022. gada 27.–28. oktobrī Tallinā Igaunijā LNA piedalījās BAAC padomes valdes sēdē, konferencē un kopsapulcē.

2022. gada 3. februārī Latvijas Nacionālais arhīvs parakstīja sadarbības līgumu ar Turcijas Republikas Prezidenta administrācijas Valsts arhīvu par sadarbību arhīvu nozares zinātniskās pētniecības, pieredzes apmaiņas, pasākumu rīkošanas un izstāžu veidošanas jomā.

2022. gada 22. martā sakarā ar 2021. gada 14. oktobra UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas Asamblejas lēmumu par Rīgas pilsētas rātes protokolu grāmatu iekļaušanu UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas Nacionālajā reģistrā LNA un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija parakstīja sadarbības līgumu par Rīgas rātes protokolu, 1603–1890 saglabāšanu, pieejamības un atpazīstamības veicināšanu Latvijā un ārvalstīs.

2022. gada 5.–6. oktobrī LNA tikās ar Somijas Nacionālā arhīva Attīstības nodaļas vadītāju profesoru Dmitriju Forlovu, lai vienotos par LNA un Somijas Nacionālā arhīva ilgstošu sadarbību dokumentāro liecību meklēšanā par somiem Latvijā LNA LVVA fondos.

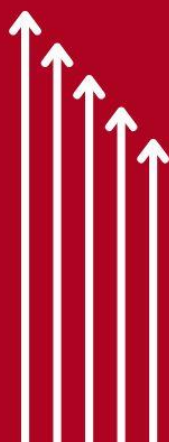
Pieredzes apmaiņas vizītes

2022. gada 28. aprīlī LNA darbinieki iepazinās ar Igaunijas Vēstures arhīva Tartu darbību, darba organizāciju un jaunās arhīva ēkas būvniecībā izmantotajiem risinājumiem, lai iegūtās zināšanas izmantotu LNA infrastruktūras attīstības projektos.

2022. gada 13.–17. jūnijā Zadaras Universitātē Horvātijā norisinājās Baltijas–Adrijas jūras valstu trešā vasaras skola digitālajās humanitārajās zinātnēs, kurā Arhīva ekspertes pilnveidoja zināšanas darbam ar platformu “Transkribus” vēsturisko dokumentu uz mākslīgo intelektu balstītai teksta atpazīšanai un transkripcijai.

PERSONĀLS

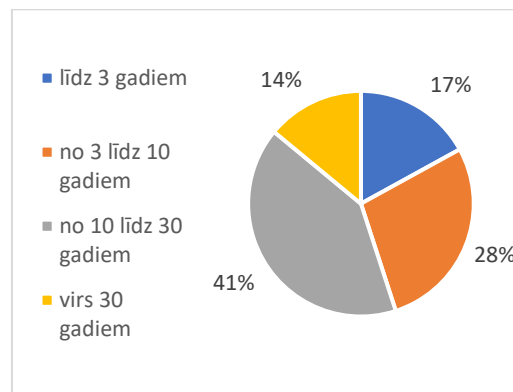

2021. gadā LNA vidējais amata vietu skaits bija 395, faktiski vidējais nodarbināto skaits – 386, no kuriem 25 % (99) bija ierēdņi, bet 74 % (298) darbinieki.

Pārskata periodā darbā pieņemti 42 nodarbinātie, atbrīvoti 45 nodarbinātie. Nodarbināto mainības koeficients ir 12 %, kas ir par 3 % zemāks nekā 2021. gadā. LNA iekšējās rotācijas procesos (to skaitā izaugsme) 15 nodarbinātie mainījuši amatu un/vai struktūrvienību; likvidētas 8 amatu vietas un radītas 8 amatu vietas.

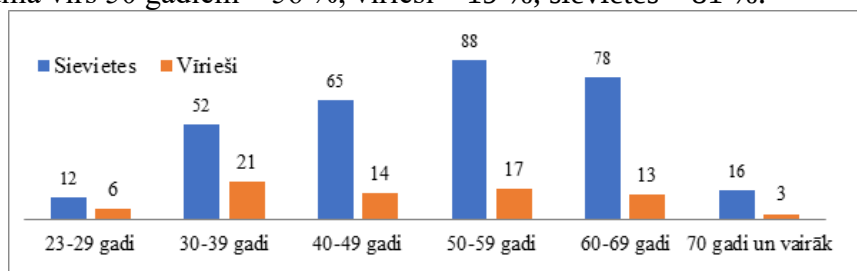

4.attēls. Amatu sadalījums

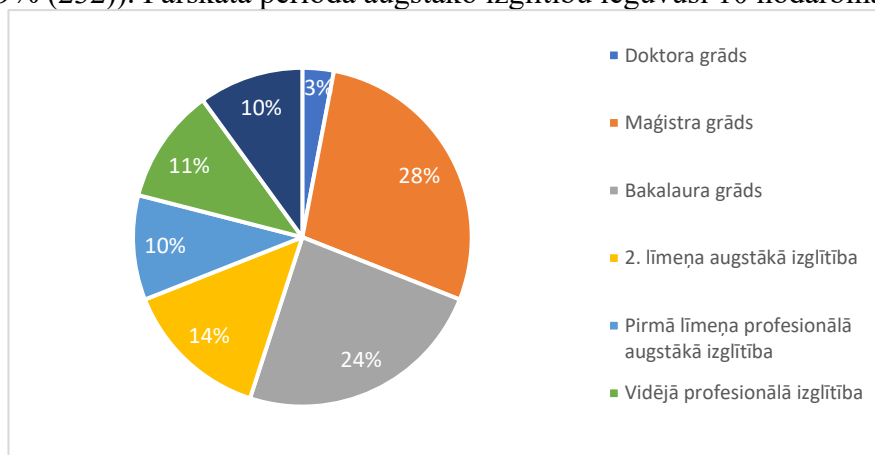
5. attēls. Nodarbinātības ilgums

Vidējais nodarbināto darba stāžs LNA ir 15 gadi. Lielākais nodarbināto skaits ir vecumā līdz 50 gadiem – 44 %, vecumā virs 50 gadiem – 56 %, vīrieši – 19 %, sievietes – 81 %.

6.attēls. Sadalījums pa vecuma grupām

LNA nodarbināto vidū augstākā izglītība ir 78% (334) nodarbinātajiem (no tiem ierēdņiem – 100% (102), darbiniekiem – 69% (232)). Pārskata periodā augstāko izglītību ieguvuši 10 nodarbinātie.

6. attēls. Procentuālais izglītības sadalījums

Vidējais mēnešalgas pieaugums

2022. gadā saskaņā ar likumu “Par valsts budžetu 2022. gadam” un likumu “Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2022., 2023. un 2024. gadam” tika atbalstīti Kultūras ministrijas prioritārie pasākumi 2022.–2024. gadam, un LNA 2022. gadā tika piešķirts papildu finansējums, kas tam salīdzinājumā ar

iepriekšējo gadu lāvis no 2022. gada janvāra vidēji vienam darbiniekam kāpināt algu (2021. g. 971 eiro) par 88 eiro (2022. g. 1059 eiro), bet, ņemot vērā amata vietu samazinājumu, salīdzinājumā ar 2021. gadu par 100 eiro.

Personāla atlase

2022. gadā kopumā organizēti 45 amatu pretendentu atlases konkursi uz vakantajiem amatiem, no tiem 10 uz ierēdņu amatiem, vadītāju pozīcijās – trīs (LVVA Dokumentu uzskaites un saglabāšanas nodaļas vadītājs, PDVA Dokumentu aprakstīšanas nodaļas vadītājs, Finanšu plānošanas un grāmatvedības uzskaites nodaļas vadītājs). Bez rezultāta beigušies septiņi pretendentu atlases konkursi. Kopumā saņemti un apstrādāti vismaz 218 pretendentu pieteikumi.

2022. gadā notikusi amatu iekšējā rotācija – 15 nodarbinātajiem piedāvāti jauni profesionālie izaicinājumi LNA struktūrā, bet jaunos amatos darbu turpināja pieci nodarbinātie. Darba vai civildienesta attiecības LNA uzsācis 41 nodarbinātais.

Darbinieku profesionālās kvalifikācijas celšana

Kopumā darbinieki savas kompetences cēlušies vismaz 112 mācībuursos.

Ārpus LNA mācību iespējas pagājušajā gadā izmantotas vairāk nekā 500 reizes (apmeklējumu skaits, apmeklējot 31 ārējo maksas mācību kursu; vidēji uz vienu darbinieku LNA iztērējis 114 eiro) un 76 bezmaksas mācību iespējas. LNA darbinieki apguva kā kursus, kas skar profesionālo pilnveidi (eParaksta apmācības tiešsaistē, Procesu vadība ar LEAN), tā arī ar darbinieku labbūtību saistītos kursus (Fiziskā noguruma mazināšana, Stress un izdegšana darba vietā).

LNA organizētas iekšējās mācības – vismaz vienu no šādiem iekšējiem mācību kursiem apmeklējuši 340 nodarbinātie (kopējais apmeklējums 505 reizes):

- LNA jaunajiem darbiniekiem (47 nodarbinātie) organizēts lekciju cikls par LNA lomu, mērķiem, darbību, normatīvo regulējumu u.c.;
- darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar popularizēšanu (20 nodarbinātie) – „Cimos pie vēstures”;
- LNA DPDS mācību ciklu „Ārkārtas situācijas komplekts” visos arhīvos (98 nodarbinātie);
- LNA DPDS lekciju ciklā “Papīrs – vēsture, izgatavošana un saglabāšana” notika 14 lekcijas (kopā tiešsaistē 1 412 apmeklējumi). 2023. gada sākumā paredzēta lekciju cikla noslēdzošā lekcija un dalībnieku zināšanu pārbaudes tests;
- IT zināšanu pilnveides kursi (340 nodarbinātie) ar zināšanu pārbaudes testu;
- LNA vadītājiem (44 nodarbinātie) mācību cikls „Līderības spēks”.

Attiecību un iekšējās kultūras veidošana

- Vadītāju atbalstam uzsākta supervīzijas organizēšana individuāli vadītājiem (sešas sesijas) un grupu supervīzijas vadītāju grupām (trīs grupu deviņas sesijas – kopā 20 vadītāji).
- Noorganizēta aktivitāte – komandu gara stiprināšanas akcija “Uzlādē savējos LNA” ar četrām interaktīvu komandas uzdevumu izpildi.

LATVIJAS NACIONĀLĀ ARHĪVA DARBĪBAS PRIORITĀTES 2023. GADAM

LNA 2023. gada darba prioritātes noteiktas saskaņā ar Arhīvu likumu un ar Ministru kabineta 2022. gada 1. marta rīkojumu Nr. 143 atbalstītajās Kultūrpolitikas pamatnostādnēs 2022.–2027. gadam “Kultūrvalsts”.

1. Sekmēt pārmaiņu ieviešanu institūciju uzraudzībā un dokumentu uzkrāšanā;
2. Sekmēt LNA nacionālā dokumentārā mantojuma (NDM) pieejamību digitālajā vidē;
3. Modernizēt esošo infrastruktūru un nodrošināt mūsdienām atbilstošus NDM saglabāšanas apstākļus pieejamā finansējuma ietvaros;
4. Uzlabot LNA pakalpojumu kvalitāti;
5. Veicināt LNA kā vadošās atmiņu institūcijas un nozīmīgākā NDM glabātāja atpazīstamību;
6. Turpināt digitalizēt glabājamo vienību izsniegšanas procesu un ieviest svītrkodu lietošanu;
7. Nodrošināt UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā iekļauto Rīgas rātes protokolu, 1603 – 1890 saglabāšanas un attīstības plāna īstenošanu.;
8. Saskaņā ar memorandā “Visi mūsu Dziesmusvētki” noteikto, plānot LNA krājumā esošo dokumentu par Dziesmu un deju svētku tradīciju Latvijā un ārpus Latvijas, apzināšanu, digitalizāciju un popularizāciju;
9. Veicināt darbinieku profesionālo pilnveidi, uzlabojot iekšējo mācību piedāvājumu.

Direktore

M. Sprūdža

Dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Ginta Orinska-Spirģe, +371 28454364
 e-pasts: ginta.orinska-spirge@arhivi.gov.lv
 Inese Betaga, +371 29804046
 e-pasts: inese.betaga@arhivi.gov.lv